

Отворен доброволен пензиски фонд Сава пензија плус

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 и
Извештај од независен ревизор

**Отворен доброволен пензиски фонд -
Сава пензија плус
Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2023 и
Извештај на независниот ревизор**

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	
Извештај за нето средствата	1
Извештај за работењето	2
Извештај за промените на нето средствата	3
Финансиски показатели според сметководствените единици	4
Извештај за бројот на сметководствени единици	5
Белешки кон финансиските извештаи	6 – 36
Прилози кон финансиски извештаи	37

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДР ЧЛЕНОВИТЕ НА САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС ОТВОРЕН ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Извршиме ревизија на приложените финансиски извештаи на САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС Отворен Доброволен Пензиски Фонд (во понатамошниот текст "Фондот"), кои се состојат од извештај за нето средствата на ден 31 декември 2023 година и извештај за работењето, извештај за промените на нето средствата, финансиските показатели според сметководствени единици и извештајот за бројот на сметководствени единици за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки Белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршиме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добијеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и процената на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настаната како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ЧЛЕНОВИТЕ НА САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС ОТВОРЕН ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи на Сава пензија плус Отворен Доброволен Пензиски Фонд - Скопје за годината што завршува на ден 31 декември 2023, се подготвени во сите материјални аспекти, во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и сметководствена регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Дипонт ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 20 февруари 2024 година

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за нето средствата на Сава пензија плус

	Белешки	Годината завршена на 31 декември	
		2023	2022
Парични средства	3	18.868	13.554
Побарувања по основ на вложувања		300	159
Побарувања од други пензиски фондови		5.513	1.208
Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (ABP)		-	7.155
Вложувања во хартии од вредност и депозити (Образец 6)	4	1.745.292	1.484.690
<ul style="list-style-type: none"> • Финансиски средства кои се чуваат за тргување • Финансиски средства кои се расположливи за продажба • Финансиски средства кои се чуваат до достасување 		703.554	598.156
		680.180	472.034
		361.558	414.500
Вкупни средства (Образец 7)		1.769.873	1.506.766
Обврски по основ на вложување во хартии од вредност, депозити и пласмани		-	8.314
Обврски кон пензиското друштво	5	1.464	1.168
Обврски за брокерски и посреднички провизии		-	3
Обврски за исплата на пензии/пензиски надоместоци спрема членовите на пензискиот фонд - достасани и неисплатени		362	-
Обврски за пренос на средства на други пензиски фондови по основ на промена на членство		4.098	-
Останати обврски на пензискиот фонд		105	7.250
Вкупни обврски		6.029	16.735
Нето средства на Фондот		1.763.844	1.490.031
Број на издадени сметководствени единици		7.935.808,912239	7.270.710,148633
Вредност на сметководствената единица		222,263888	204,936103
Парични приливи по основ на уплатени придонеси од членови на фондот		1.607.270	1.392.794
Парични приливи по основ на пренос на средства од други фондови		27.670	15.995
Парични одливи по основ на исплатени пензии односно пензиски надоместок		(254.276)	(201.747)
Парични одливи по основ на преноси на средства во други фондови од промена на членство		(53.122)	(23.851)
Добиека/(Загуба) од теконата финансиска година		128.786	(33.855)
Акумулирана добиека/(загуба) од претходните години		312.148	346.003
Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	6	(4.632)	(5.308)
Вкупно обврски во однос на изворите на средства		1.763.844	1.490.031

Финансиските извештаи на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и беа потпишани во нивно име од:

 Татјана Бојковска
Член на УО

 Д-р Петар Галески
Член на УО

 Снежана Станковиќ
Претседател на УО

Марија Ѓорѓиевска, СА

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овој финансиски извештај

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
Извештај за работењето на Сава пензија плус

	Белешки	Годината завршена на 31 декември	
		2023	2022
Приходи од вложувања			
Приходи од камати и амортизација на премијата/дисконтот на хартиите од вредност кои достасуваат на фиксен датум	7	32.658	25.878
Приходи од дивиденди	8	12.221	11.757
Реализирани капитални добивки (Образец 8)	9	23.115	4.933
Позитивни курсни разлики од монетарни ставки без финансиските инструменти		5.933	3.671
Вкупни приходи од вложувања		73.927	46.241
Расходи			
Трошоци од работењето со пензиското друштво и чуварот на имот	10	14.464	12.967
Расходи по основ на камати		-	3
Реализирани капитални загуби (Образец 8)	11	96	6.826
Негативни курсни разлики од монетарни ставки без финансиските инструменти		5.749	3.675
Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци	12	85	190
Други расходи		-	69
Вкупни расходи		20.394	23.730
Нето добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност		53.533	22.511
Нереализирана капитална добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност (Образец 9)	13	76.332	(55.120)
Нето курсни разлики од вложување во финансиски инструменти (Образец 9)		(1.079)	(1.246)
Вкупно нереализирани добивки/загуби од вложувања во хартии од вредност		75.253	(56.366)
Нето зголемување/(намалување) на нето средствата од работење на пензискиот фонд		128.786	(33.855)

Финансиските извештај на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и без потпишани во нивно име од:

 Татјана Бојковска
Член на УО

 Д-р Петар Талески
Член на УО

 Снежана Станковиќ
Претседател на УО

Марија Ѓорѓиевска, СА

Белешките кон финансиските извештај се составен дел на овој финансиски извештај

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промените на нето средствата на Сава пензија плус

	Годината завршена на 31 декември	
	2023	2022
Нето добивка/(загуба) од вложувања	53.533	22.511
Вкупно нереализирана добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност	75.253	(56.366)
Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	676	(6.089)
Зголемување/(намалување) на нето средствата на пензискиот фонд	129.462	(39.944)
Парични приливи по основ на уплатени придонеси	214.476	185.767
Парични приливи на средства од други пензиски фондови од промена на членство	11.675	3.506
Парични одливи по основ на исплатени пензии/пензиски надоместоци	(52.529)	(63.971)
Парични одливи на средства во други пензиски фондови од промена на членство	(29.271)	(11.466)
Вкупно зголемување/(намалување) на нето средствата од трансакции со сметководствени единици на пензискиот фонд	144.351	113.836
Вкупно зголемување/(намалување) на нето средствата	273.813	73.892
Нето средства		
На почетокот на периодот	1.490.031	1.416.139
На крајот на периодот	1.763.844	1.490.031
Број на сметководствени единици		
Издадени сметководствени единици врз основа на уплатени придонеси	993.282,982010	898.555,690981
Издадени сметководствени единици врз основа на пренос на средства од други фондови од промена на членство	53.214,514153	16.909,603115
Повлечени сметководствени единици врз основа на исплата на пензии/пензиски надоместоци	(245.987,303321)	(308.812,872232)
Повлечени сметководствени единици врз основа на пренос на средства во други пензиски фондови од промена на членство	(135.411,429236)	(55.455,758205)
Број на сметководствени единици	665.098,763606	551.196,663659

Финансиските извештаји на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и без потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на УО

Д-р Петар Талески
Член на УО

Снежана Станковиќ
Претседател на УО

Марија Ѓорѓиевска, СА

Белешките кон финансиските извештаји се составен дел на сени финансиски извештаји

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Финансиски показатели според сметководствени единици за Сава пензија плус

	Годината завршена на 31 декември	
	2023	2022
Нето средства на пензионот фонд на почетокот на периодот	1.490.031	1.416.139
Број на сметководствени единици на почетокот на периодот	7.270.710,148633	6.719.513,484974
Вредност на сметководствената единица на почетокот на периодот	204,936103	210,750156
Нето средства на пензионот фонд на крајот на периодот	1.763.844	1.490.031
Број на сметководствени единици на крајот на периодот	7.935.808,912239	7.270.710,148633
Вредност на сметководствената единица на крајот на периодот	222,263888	204,936103
Дополнителни показатели и податоци		
Однос помеѓу расходите ¹ и просечните нето средства на пензионот фонд ²	0,008988	0,009104
Однос помеѓу нето добивката/(загубата) од вложувањата на пензионот фонд и просечните нето средства на пензионот фонд ³	0,033071	0,015577
Стапка на принос на пензионот фонд ⁴	5,32% ⁵	4,80% ⁵

¹ Показателот се добива кога збирот од помалите Трошоци од работното со пензииското друштво и чуварот на имот и Расходи за брокерски провизи и останати последователни трошоци од Извештајот за работничките се поделат со просечните нето средства на пензионот фонд.

² Просечните нето средства на пензионот фонд се добиваат кога збирот на вредностите на нето средствата на пензионот фонд од последниот пресметкован ден од месеците во периодот кој е предмет на анализа ќе се поделат со бројот на месеците.

³ Показателот се добива кога Нето добивка/загуба од вложувања во капитал од вредност од Извештајот за работничките се поделат со просечните нето средства на пензионот фонд.

⁴ Се пресметува согласно формулата од Правилникот за проценки на средствата на дополнителните и добросовестните пензииски фондови.

⁵ Приносот прикажан за 2023 и 2022 година е номинален седумгодишен принос сведен на годишно ниво пресметан согласно Законската регулатива за тој извештаен период. Реалниот седумгодишен принос сведен на годишно ниво изнесува 0,71% за 2023, односно 0,77% за 2022 година.

Финансиските извештај на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Војновска
Член на УО

Д-р Петар Талески
Член на УО

Оливера Станковиќ
Претседател на УО

Марија Ѓорѓиевска, СБ

Белишките кон финансиските извештај се составен дел на овој финансиски извештај

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за бројот на сметководствени единици на Сава пензија плус

За период 01.01.2023-31.12.2023

	Број на сметководствени единици	Извори на средствата на Фондот
На почетокот на периодот	7.270.710,148633	1.183.192
Издадени сметководствени единици врз основа на уплатени придонеси во текот на периодот	993.282,982010	214.476
Издадени сметководствени единици врз основа на пренос на средства од други пензијски фондови од промена на членство во текот на периодот	53.214,514153	11.675
Повлечени сметководствени единици врз основа на исплата на пензии/пензијски надоместоци	(245.987,303321)	(52.529)
Повлечени сметководствени единици врз основа на пренос на средства во други пензијски фондови од промена на членство	(135.411,429236)	(29.271)
Вкупен број на сметководствени единици на крајот на периодот	7.935.808,912239	1.327.543
Вредност на сметководствената единица		
На почетокот на периодот		204,936103
На крајот на периодот		222,263888

Финансиските извештаји на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Бојновска
Член на УО

Д-р Петар Талески
Член на УО

Снежана Станковиќ
Претседател на УО

Марија Горѓиевска, СА

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

1. Профил на Фондот

Отворен доброволен пензиски фонд Сава пензија плус претставува отворен инвестициски фонд (во понатамошниот текст "Фондот") кој е основан и работи согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Фондот е основан врз основа на Одлуката за полноважност на условното одобрение за управување со доброволен пензиски фонд, донесена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), на 28.05.2009, а започна да функционира на 15 јули 2009. Фондот е основан со цел прибирање на доброволни придонеси, врз основа на потпишани индивидуални договори за членство и врз основа на потпишани договори за вклучување на професионални пензиски шеми во Фондот, организирани и финансирани од работодавачи и здруженија на граѓани. Акумулираните средства од придонеси се инвестираат во финансиски инструменти со цел да се оствари принос кој им припаѓа на членовите на Фондот. Со доброволното капитално финансирано пензиско осигурување се обезбедува дополнителен извор на средства за пензиски надоместок или еднократно користење.

Фондот претставува посебен имот, без правен субјективитет, кој го сочинуваат средствата од придонесите на членовите и приносите од инвестираните средства. Фондот е сопственост на неговите членови и поединечните сопственички права на членовите се определени од износот на средства на нивните индивидуални сметки. Средствата на сметката на членот на Фондот се дел од неговиот личен имот. Средствата на Фондот се целосно одвоени од средствата на Друштвото за управување и не можат да бидат предмет на побарување ниту врз нив може да биде спроведено извршување од страна или за сметка на доверител.

Со фондот управува Акционерско друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови Сава пензиско друштво а.д Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“). Друштвото е во целосна сопственост на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана (скратен назив: Сава Ре) и членка на Сава Осигурителна Групација од 14.03.2018 година.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Единствена дејност на Друштвото е управување со пензиски фондови.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

1. Профил на Фондот (продолжение)

Управа

Управувачката структура на Друштвото на 31 декември 2023 година е следна:

Надзорен одбор

Павел Гојкович	Претседател
Петер Скарча	Член
Рок Мољк	Член
Ерол Хасан	Независен член

Управен одбор

Снежана Станковиќ	Претседател (од 01.11.2023, Член од 25.08.2023)
Петар Талески	Член (од 01.11.2023 и Претседател до 31.10.2023)
Татјана Бојковска	Член од 22.07.2023
Коста Ивановски	Член до 21.07.2023
Марија Ѓорѓиевска	Член до 24.08.2023

Во периодот на кој се однесуваат белешките кон финансиските извештаи, функцијата банка Чувар на имот на средствата на фондот ја вршеше НЛБ Банка АД Скопје.

Друштвото има склучено договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност на домашниот пазар со Еурохаус АД Скопје, Комерцијална Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје и Шпаркасе Банка АД Скопје, како и со ИнтерКапитал Секјуритис ДОО Загреб, Баадер Банка АГ, Ерсте Груп Банк АГ, ЈП Морган, Нова Кредитна Банка Марибор и StoneX Финансии Лтд за странските пазари.

Одговорност за финансиско известување

Одговорност на Друштвото, за секоја деловна година, е подготовка на финансиски извештаи кои даваат вистинит приказ на финансиската состојба на Фондот, резултатите од неговото работење и промените на нето вредноста на имотот на членовите на пензискиот фонд, во согласност со применливи сметководствени стандарди и водење на соодветни сметководствени евиденции.

Агенцијата го пропишува сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи, дополнителните финансиски извештаи, како и содржината на одделните сметки во сметковниот план.

Друштвото е одговорно за водење на соодветни сметководствени политики, кои доследно ќе се применуваат и со прифатлива точност ќе ја изразуваат финансиската состојба на Фондот.

2. Сметководствени политики

Содржината на поважните сметководствени политики е изложена во продолжение. Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

2.1 Основи за составување на финансиските извештаи

Сметководството на Фондот се води согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови и Правилникот за сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи и дополнителните финансиски извештаи за задолжителните и доброволните пензиски фондови, пропишан од Агенцијата.

Основните финансиски извештаи се подготвени во илјади македонски денари, а дополнителните извештаи се подготвени во апсолутни износи во македонски денари. На 31 декември година девизниот курс на денарот во однос на странските валути е следниот:

	31 декември 2023	31 декември 2022
EUR	61,4950	61,4932
USD	55,6516	57,6535
CHF	66,4093	62,4487
GBP	70,7612	69,3350

2.2 Парични средства

Паричните средства ги опфаќаат паричните средства на наменските денарски и девизни сметки, отворени во НЛБ банка АД Скопје - банка чувар на имот и преодните сметки. Фондот има две наменски денарски сметки: сметка за придонеси и сметка за инвестиции.

2.3 Вложувања

Вредноста на средствата на Фондот се утврдува врз основа на пазарната вредност на секое поединечно средство.

Проценката на вредноста на средствата на Фондот, пресметката на вредноста на сметководствената единица и пресметката на стапката на принос се врши согласно Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови пропишан од Агенцијата.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС**финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)***2.3.1 Класификација**

финансиските инструменти во кои се инвестирани средствата на Фондот можат да се класифицираат и евидентираат во портфолио за тргување, портфолио расположливи за продажба и портфолио на финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање.

2. Сметководствени политики (продолжение)**2.3. Вложувања (продолжение)****2.3.1. Класификација (продолжение)**

Вложувања во финансиски инструменти кои се чуваат за тргување

Во ова портфолио се класифицираат оние должнички и сопственички хартии од вредност коишто биле стекнати со намера да се тргува со нив на краток рок и да се оствари добивка преку краткорочните флукуации на цената или дилерската мрежа.

Во ова портфолио Друштвото ги класифицира финансиските инструменти за кои постои активен пазар.

Вложувања во финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање

Во ова портфолио се класифицирани финансиски инструменти со фиксни или определени плаќања и фиксно доспевање, за коишто пензискиот фонд има дефинитивна намера да ги чува до доспевање. Во ова портфолио Друштвото ги класифицира должничките хартии од вредност и орочените депозити.

Во согласност со Регулативата на МАПАС во случај да се продадат или рекласифицираат дел од средствата кои се држат до доспевање во портфолио расположливо за продажба, сите средства кои се класифицирани во категоријата финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање треба повторно да се измерат по објективна, фер вредност. Од датумот на настанување на ваков настан, во наредните две финансиски години ниту една хартија од вредност не смее да се процени и класифицира во категоријата до доспевање.

Вложувања во финансиски инструменти расположливи за продажба

Во ова портфолио се класифицирани финансиски инструменти за кои во момент на стекнувањето не постои однапред јасна и цврста намера за какви цели ќе се користат, односно дали со нив ќе се тргува или ќе се чуваат до доспевање.

2.3.2 Почетно мерење на вложувањата

финансиските инструменти во кои се инвестираат средствата на Фондот, почетно се признаваат во Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд на датумот на тргувањето, според трошокот на набавка вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци кои директно се поврзани со стекнувањето на средството, освен кај финансиските инструменти кои се евидентираат во портфолиото за тргување.

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

При почетното признавање, средствата кои се деноминирани во странска валута се евидентираат во денарска противвредност, според средниот девизен курс на НБРСМ за соодветната валута на датумот на тргување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3. Вложувања (продолжение)

2.3.3 Последователно мерење на вложувањата

Последователното мерење на финансиските инструменти, класифицирани во портфолиото за тргување се врши според објективната вредност, на датумот на проценка на средствата на пензискиот фонд.

Последователното мерење на финансиските инструменти расположливи за продажба е комбинација од вреднување со амортизирана набавна вредност, со примена на методот на ефективна каматна стапка и вреднување по фер вредност. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба се признаваат како нереализирани во позицијата - Ревалоризациони резерви во Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд.

Кај сопственичките хартии од вредност, последователното мерење се врши според објективната вредност на денот на проценка на средствата на пензискиот фонд.

По почетното признавање, финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат според нивната амортизирана набавна вредност, со примена на методот на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е дисконтна стапка по која сегашната (дисконтираната) вредност на сите идни парични текови е еднаква на цената на инструментот (вклучувајќи ги сите трансакциони трошоци) и преставува интерна стапка на принос на должничката хартија од вредност. При дисконтирање на идните парични текови, износот кој се дисконтира и бројот на денови за кои се врши дисконтирање се земаат од проспектот на хартијата. Недоспеаните приходи од камата и амортизацијата на дисконтот/премијата се признаваат како приходи од камата за периодот.

Кај орочените депозити, последователното вреднување вклучува дневна евиденција на каматата по договорена каматна стапка.

2.3.4 Објективна вредност

При утврдување на објективната вредност на финансискиот инструмент со кој се тргува во земја членка на Европска Унија или ОЕЦД, се користат пазарните цени кои се резултат од тргување на регулиран секундарен пазар.

Како пазарна вредност на сопственичките хартии од вредност со кои се тргува во земјите членки на Европската Унија и земјите членки на ОЕЦД се смета цената на последното тргување за тој ден, остварена на матичната берза на издавачот или берзата која е дефинирана како примарен извор на цената на предметната хартија од вредност и службено објавена на финансиско-информативниот сервис на Bloomberg. Доколку на денот на проценка нема тргување со дадена хартија од вредност, нејзината пазарна вредност се утврдува врз основа на цената на последно тргување, од последниот ден во кој имало тргување. Пазарната вредност не може да биде утврдена врз основа на цената

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

на последно тргување, доколку со инструментот не се тргувало во период подолг од 30 дена, пред датумот на проценка.

2. Сметководствени политики (продолжение)**2.3. Вложувања (продолжение)****2.3.4. Објективна вредност (продолжение)**

Како пазарна вредност на должничките хартии од вредност со кои се тргува во земја членка на Европска Унија или ОЕЦД се смета цената на последното тргување, службено објавена на финансиско-информативниот сервис на Bloomberg или Refinitiv. Доколку на денот на проценка нема тргување со дадена хартија од вредност, нејзината пазарна вредност се утврдува врз основа на цената на последно тргување од последниот ден во кој имало тргување, доколку со инструментот се тргувало во период пократок од 30 дена пред датумот на проценка.

Доколку на финансиско-информативниот сервис Bloomberg или Refinitiv не е објавена цена за сопственичките и должничките хартии од вредност, за објективна вредност се зема цена од друг финансиско-информативен сервис, кој на предлог на пензиското друштво е одобрен од Агенцијата.

Објективна вредност на хартиите од вредност со кои се тргува во Република Северна Македонија се добива преку утврдување на нивната пазарна вредност.

Само пазарната цена која е резултат од тргување на Македонската берза на хартии од вредност, може да се користи за утврдување на објективната вредност на хартиите од вредност, со кои се тргува во Република Северна Македонија.

Пазарна вредност на хартиите од вредност со кои се тргува во Република Северна Македонија е просечната дневна цена по која се тргувани хартиите од вредност, пондерирана со количината. Од овој просек се исклучени "блок" трансакциите. Доколку на денот на проценка нема тргување со дадена хартија од вредност, нејзината објективна вредност се утврдува врз основа на просечната пондерирана цена од последниот ден во кој имало тргување. Објективната вредност не може да биде утврдена врз основа на просечната пондерирана цена од тргувањето доколку со инструментот не се тргувало во период подолг од 30 дена пред датумот на проценка.

Купување и продавање на краткорочни хартии од вредност и на државни обврзници, освен обврзници издадени за исплатување на депонираните девизни влогови на граѓаните и обврзниците за денационализација, може да се врши и на пазари преку шалтер организирани од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, во соработка со Министерството за финансии. Објективната вредност на овие хартии од вредност се мери со амортизираниот износ, со користење на методот на амортизација со ефективна каматна стапка.

Ако со инструмент не се тргувало во период подолг од 30 дена, се применуваат техниките на вреднување кога не постои активен пазар.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3. Вложувања (продолжение)

2.3.4. Објективна вредност (продолжение)

Техники на вреднување кога не постои активен пазар

Кога не постои активен пазар за финансискиот инструмент објективната вредност се утврдува според следната методологија:

- ✓ кај акциите се утврдува според помалиот износ од набавната вредност или износот кој пензискиот фонд може разумно да очекува да го добие при промптна продажба;
- ✓ кај долгорочните должнички хартии од вредност употреба на методот на линеарна амортизација со тоа што, почетната вредност претставува последно утврдена објективна вредност на таа хартија;
- ✓ кај отворените инвестициони фондови се проценува според вредноста на уделот утврдена на датумот на проценка, а објавена од страна на Комисијата за хартии од вредност или Македонската берза на хартии од вредност. По исклучок, Друштвото може да ја користи последно објавената вредност по удел во инвестиционен фонд;
- ✓ кај затворените инвестициони фондови се проценуваат според вредноста на него средствата по акција;
- ✓ кај хартиите од вредност врз основа на хипотека се проценуваат со користење на методот на дисконтирани парични текови, при што, дисконтната стапка која ќе се користи при пресметката треба да ги одрази преовладувачките ефективни каматни стапки за слични инструменти со ист преостанат рок на доспевање, прилагодена на ризикот од неизвршување на паричните обврски.

2.3.5 Добивки или загуби од последователното вреднување

Кај финансиските инструменти за тргување, секоја добивка/загуба од промената на фер вредноста на финансиските инструменти и приходите од купонската камата треба да се признаат во Извештајот за работењето, во периодот кога настануваат и тоа како нереализирана добивка/загуба. Дополну во ова портфолио има финансиски инструменти кои гласат во девизи, курсните разлики кои произлегуваат од последователното вреднување исто така се признаваат во Извештајот за работењето како нереализирана добивка/загуба.

Кај финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање при последователното вреднување, се генерираат добивки/загуби во Извештајот за работењето, од купонска камата и амортизација на дисконтот/премијата кај должничките хартии од вредност, курсни разлики на финансиските инструменти во странска валута или деноминирани во странска валута и договорена камата кај орочените депозити.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3. Вложувања (продолжение)

2.3.5. Добивки или загуби од последователното вреднување (продолжение)

Добивките или загубите од промената во објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба (разлика помеѓу сметководствената амортизирана вредност и објективната вредност) треба да се признаат како ревалоризирани резерви во Извештајот за нето средствата на фондот. Приходите од камати и амортизација на премијата/дисконтот се признаваат во Извештајот за работењето.

Нереализираните добивки/загуби кои произлегуваат од промената на фер-вредноста се признаваат на дневна основа.

2.3.6. Депризнавање на финансиски инструменти

Фондот престанува да ги признава финансиските инструменти кога повеќе не ги поседува правата содржани во тие инструменти, што вообичаено е случај кога инструментот е продаден, досеан или на друг начин отуѓен. При депризнавање на финансиските инструменти по пат на продажба, се применува принципот на просечни набавни цени.

При продажба на финансиските инструменти за тргување, нереализираните добивки/загуби кои се признаваат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд, се депризнаваат во пропорционален дел на продажбата, а разликата меѓу депризнаените износи на нереализираната добивка и нереализираната загуба претставува реализирана капитална добивка/загуба. Депризнавањето се врши на нереализираните добивки/загуби признаени во тековниот период (тековната финансиска година). Во ова портфолио во нереализираната добивка/загуба се вклучени курсните разлики кои прозлегуваат од последователното вреднување. При доспевање на дел или цела главница, сметководствениот третман на нереализираните добивки/загуби е ист како кај продажбата.

Во портфолиото до доспевање, хартиите од вредност се депризнаваат при доспевање на дел или целосно доспевање на главница.

При депризнавање на финансиски инструменти расположливи за продажба, во случај на продажба, кумулативните нереализирани добивки/загуби, кои претходно се признавале во ревалоризационите резерви, се депризнаваат во пропорционален дел на продажбата и се пренесуваат во Извештајот за работењето како реализирани капитални добивки/загуби. Кај должничките хартии од вредност расположливи за продажба, при доспевање на дел или цела главница се врши депризнавање на нереализирани добивки/загуби, претходно признаени во ревалоризационите резерви, во пропорционален дел на доспезаниот.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.3. Вложувања (продолжение)

2.3.7 Оштетување на финансиски инструменти

Кај финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање, загуба поради оштетување се признава кога постои објективен доказ дека е настанато обезвреднување на финансиските инструменти. Износот на загубата поради оштетување кај портфолиото до доспевање се признава како расход во Извештајот за работење.

Кај финансиските инструменти расположливи за продажба, кои се водат по објективна вредност преку ревалоризациони резерви, се признава загуба кога постои објективен доказ дека финансиските инструменти се обезвреднети. Загубата поради оштетување се признава во Извештајот за работењето, но со истовремено нејзино отстранување од ревалоризационата резерва и покрај тоа што финансискиот инструмент не се депризнава.

Друштвото проверува дали сè уште постојат факторите кои довеле до признавање на загуба поради оштетување, на секој датум на известување. Доколку утврди дека истите повеќе не постојат, се врши анулирање/ослободување на претходно признаениот износ на загуба во Извештајот за работењето.

2.4 Средства на Фондот и стратегија на вложувања

Средствата на Фондот се инвестираат согласно одредбите на Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување со цел остварување на највисок принос единствено во полза на членовите на пензискиот фонд врз основа на принципите на сигурност, диверзификација на ризикот од инвестирање и одржување на адекватна ликвидност. Законот и Правилникот за инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови го регулираат инвестирањето на средствата на Фондот, ги дефинираат видовите на инструменти во кои е дозволено инвестирање, бонитетот на издавачите и инструментите, лимитите по одделни издавачи и лимитите во однос на географската диверзификација.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.4. Средства на Фондот и стратегија на вложувања (продолжение)

	Процент од вкупните средства на фондот
Инвестиции во Република Северна Македонија	До 100%
Обврзници и други должнички хартии од вредност издадени или гарантирани од НБРСМ или Република Северна Македонија	80%
Депозити, сертификати за депозит, комерцијални записи, обврзници и хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки во Република Северна Македонија	60%
☑ Од тоа депозити во банки	30%
Обврзници и комерцијални записи издадени од домашни акционерски друштва кои не се банки и обврзници издадени од единиците на локална самоуправа	40%
☑ Од тоа обврзници издадени од единиците на локална самоуправа	10%
Акции издадени од домашни акционерски друштва	30%
Документи за удел и акции на инвестициски фондови во Република Северна Македонија	5%
Инвестиции во странство	До 50%
Обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на државите – членки на ЕУ или ОЕЦД	50%
Должнички хартии од вредност издадени од недржавни, странски компанији или банки од државите членки на ЕУ или ОЕЦД	30%
Акции издадени од странски компании или банки, со кои се тргува на пазарите во земјите членки на ЕУ или ОЕЦД	30%
Документи за удел, акции и други инструменти издадени од овластени инвестициски фондови со седиште во држава членка на ЕУ или ОЕЦД	30%

Во Инвестиционата стратегија на Фондот се утврдени основните принципи и цели на инвестирањето, очекуваниот принос и прифатениот степен на ризичност, дефинирана е целната структура на портфолиото според основните категории на инструменти и според географската алокација, како и максимално дозволените отстапувања.

Друштвото ги инвестира средствата на доброволниот пензиски фонд согласно усвоената Инвестициона стратегија на Фондот и Методологија за избор и селекција на финансиски инструменти и алокација на средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.5. Побарувања на Фондот

Фондот може да има побарувања по следните основи: побарувања од продажба на хартии од вредност, побарувања по основ на вложувања, побарувања за дадени аванси, побарувања од пензиското друштво и чуварот на имот, од државата и останати институции. Фондот може да има побарувања и од хартии од вредност купени директно од издавачот. Фондот има и недостасани побарувања за пресметани камати и други активни временски разграничувања. Побарувањата се искажуваат по нивната номинална вредност.

2.6. Обврски на Фондот

Фондот може да има обврски по следните основи: обврски за неконвертирани придонеси, обврски по основ на вложувања во хартии од вредност, депозити и пласмани, обврски за исплата на пензии/пензиски надоместоци спрема членовите и пензионираниите членови на пензискиот фонд, обврски за пренос на средства на други фондови по основ на промена на членство, обврски по основ на заеми и кредити, обврски кон Друштвото, обврски за брокерски и посреднички провизии, останати обврски и одложено плаќање на трошоци и приходи за идни периоди. Обврските се искажуваат по нивната номинална вредност.

2.7. Нето вредност на средствата на Фондот и вредност на сметководствената единица

Нето вредноста на средствата на Фондот се утврдува со одземање на вкупните обврски, освен обврските кон членовите на Фондот, од вкупните средства на Фондот.

Вредноста на сметководствената единица на Фондот е еднаква на вредноста на нето средствата на Фондот поделена со вкупниот број на сметководствени единици. Вредноста на сметководствената единица на првиот датум на проценка по првата уплата на придонеси во Фондот изнесува 100 МКД.

Вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствените единици и сите намалувања и зголемувања на бројот на сметководствените единици се презентираат со точност до шест децимални места.

Стапка на принос

Стапката на принос се пресметува во номинален и реален износ, за претходните 84 месеци, а потоа се конвертира во еквивалентна годишна стапка на принос, изразена во проценти, со две децимали.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.8. Признавање на приходи

2.8.1. Приходи од камати

Приходите од камати се искажуваат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд за сите инструменти кои носат камата. Пресметката на каматата се врши во согласност со договорената, односно пропишаната метода на пресметка за секој одделен финансиски инструмент.

Приходите од камати ги сочинуваат приходите од камати на краткорочни и долгорочни депозити во банки, приходите од камати на должничките инструменти и приходи од камати на трансакциските сметки.

2.8.2. Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот кога ќе се утврди правото на примање на дивиденда.

2.8.3. Реализирани капитални добивки/загуби

Реализираните капитални добивки/загуби од вложувања, се признаваат во моментот на продажбата на финансиските инструменти, како разлика помеѓу набавната и продажната вредност кај финансиските инструменти во портфолио за тргување и како разлика меѓу сметководствената и продажната вредност кај финансиските инструменти расположливи за продажба. Реализирани капитални добивки/загуби се признаваат и при наплата на достасана главница или дел од главница на должничките инструменти евидентирани во портфолиото за тргување.

2.8.4. Нереализирани капитални добивки/загуби

Нереализирани капитални добивки/загуби, се признаваат дневно како разлика помеѓу набавната вредност на хартијата од вредност и пазарната вредност.

2.8.5. Амортизација на дисконт/премија на хартии од вредност

Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност кои достасуваат на фиксен датум, вклучуваат приходи и расходи по основ на остварени дисконти и премии при купување на обврзници. Амортизацијата на дисконтот/премијата на хартиите од вредност се евидентира на дневна основа и се признава како приход од камата во Извештајот за работењето на пензискиот фонд.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.9. Расходи на Фондот

2.9.1. Надоместок за управување со Фондот

Надоместокот за управување со Фондот изнесува 0,075% (2022: 0,075% месечно. Надоместокот за управување со Фондот се пресметува на секој датум на проценка на Фондот, со примена на дневна стапка на нето вредноста на Фондот од претходниот ден. Плаќањето на надоместокот за управување со Фондот, на Друштвото, се врши месечно.

2.9.2. Брокерски провизии и останати посреднички трошоци

Брокерски провизии се расходи кои настануваат од трансакциите со финансиски инструменти.

Останати посреднички трошоци се трошоците кои произлегуваат од вложувањето во финансиските инструменти. Како такви се сметаат трошоците за одржување на сметките во банка, банкарските трошоци и другите трошоци.

2.10. Странски валути – курсни разлики

Средствата на Фондот кои се деноминирани во странска валута, при почетното признавање се евидентираат според средниот девизен курс на НБРСМ, односно при секое дополнително мерење средствата се проценуваат по средниот девизен курс на НБРСМ. Курсните разлики се евидентираат во Извештајот за работењето на пензискиот фонд и тоа: позитивните курсни разлики од монетарни ставки (парични средства, побарувања и обврски) се признаваат како приходи од вложувања, негативните курсни разлики од монетарни ставки се признаваат како расходи од вложувања, нето курсните разлики од вложувањата во финансиски инструменти се признаваат како нереализирани добивки/загуби.

2.11. Данок на добивка

Согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, Фондот претставува отворен инвестициски фонд. Како таков, нема правен субјективитет и не подлежи на одредбите од Законот за данок од добивка, кој се применува на правни субјекти.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.12. Исплати од доброволен фонд

Од доброволниот фонд се вршат исплати по основ на:

- ✓ програмирани повекувања,
- ✓ повеќекратни исплати,
- ✓ еднократни исплати на пензиски надоместок,
- ✓ еднократна исплата на наследство,
- ✓ еднократни исплати по основ на инвалидност,
- ✓ пренос на средства во друг пензиски фонд и
- ✓ враќање на погрешни уплати.

Исплатите за пренос на средства во друго друштво за управување со пензиски фондови, претставуваат преноси по основ на промена на членство, додека останатите видови исплати претставуваат исплати кон членовите или нивните наследници.

Исплатите на пензии од доброволниот фонд се предмет на оданочување со данок на личен доход.

3. Парични средства

	31 декември 2023	31 декември 2022
Денарска наменска сметка за уплатени придонеси	7.738	2.999
Денарска наменска сметка за инвестиции	4.414	7.232
Девизна сметка – EUR	1.759	3.323
Девизна сметка – USD	4.957	-
Вкупно	18.868	13.554

Фондот ги држи денарските и девизните средства на сметките отворени кај банката чувар – НЛБ Банка АД Скопје. Фондот има две наменски денарски сметки: сметка за придонеси и сметка за инвестиции. На сметката за придонеси се остваруваат приливите по основ на наплата на придонесите од членовите на Фондот. По пренесувањето на надоместокот од придонеси на сметката на Друштвото, остатокот на средствата се пренесуваат на сметката за инвестиции. На паричните средства на наменските денарски сметки на Фондот, Банката чувар пресметува и исплаќа камата.

Фондот има девизни сметки на кои се евидентираат девизните средства кои ги поседува Фондот во различни валути. На овие сметки се реализираат приливите по основ на инвестициите во финансиски инструменти во странство.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
4. Вложувања во хартии од вредност и депозити

	31 декември 2023	31 декември 2022
Акции издадени од домашни акционерски друштва	188.484	164.414
Вложувања во акции издадени од компании и банки во земјите членки на ЕУ и ОЕЦД	175.806	144.146
Домашна корпоративна обврзница	20.789	20.789
Документи за удел издадени од овластени инвестициски фондови со седиште во државите членки на ЕУ и ОЕЦД	318.318	268.665
Документи за удел на инвестициски фондови во Република Северна Македонија	157	142
Финансиски средства кои се чуваат за тргување	703.554	598.156
Домашни државни обврзници	632.101	443.904
Странски државни обврзници	32.844	28.130
Странска корпоративна обврзница	6.915	-
Трезорски записи издадени од странски Влади	8.320	-
Финансиски средства кои се расположливи за продажба	680.180	472.034
Краткорочни депозити	11.176	22.154
Долгорочни депозити	59.330	101.288
Домашни државни обврзници	291.052	291.058
Финансиски средства кои се чуваат до достасување	361.558	414.500
Вкупни вложувања во хартии од вредност и депозити	1.745.292	1.484.690

Долгорочните депозити дослеваат во рок до една година.

5. Обврски кон Друштвото

На 31 декември 2023 година Фондот има обврска спрема Друштвото за пресметан надоместок од придонеси во вкупен износ од 167 илјади денари (31 декември 2022 година: 63 илјади денари) и обврска за пресметан надоместок за управување во износ од 1.297 илјади денари (31 декември 2022 година: 1.105 илјади денари). Надоместокот од придонеси, уплатени на индивидуална сметка, изнесува 2,5% (2022: 2,5%). Надоместокот од придонеси кај професионалните шеми се уредува со Договор помеѓу Друштвото и осигурителот и Договор за организирање и финансирање на професионална пензиска шема, склучен помеѓу осигурителот и претставник на неговите вработени или членови.

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
6. Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба

На 31 декември 2023 година ревалоризационата резерва на хартиите од вредност расположливи за продажба изнесува -4.632 илјади денари и е зголемена за 676 илјади денари во однос на 31 декември 2022.

7. Приходи од камати и амортизација на дисконт/премија

	31 декември 2023	31 декември 2022
Камата од вложување во странски трезорски записи	4	-
Камати од вложувања во домашни државни обврзници	29.063	21.846
Камати од краткорочни депозити	548	305
Камати од долгорочни депозити	2.488	3.197
Камати за наменски сметки во банка чувар	4	4
	<hr/>	<hr/>
Вкупно камати	32.107	25.352
	<hr/>	<hr/>
Амортизација на дисконт/премија на обврзници	551	526
	<hr/>	<hr/>
Вкупно	32.658	25.878

8. Приходи од дивиденди

	31 декември 2023	31 декември 2022
Приходи од дивиденди – акции од домашни издавачи	5.376	5.381
Приходи од дивиденди – акции од странски издавачи	2.777	2.838
Приходи од дивиденди – уделн во странски инвестициони фондови	4.068	3.538
	<hr/>	<hr/>
Вкупно	12.221	11.757

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

9. Реализирани капитални добивки

	31 декември 2023	31 декември 2022
Реализирани капитални добивки – домашни корпоративни државни обврзници	998	828
Реализирани капитални добивки – акции од домашни издавачи	-	1.101
Реализирани капитални добивки – акции од странски издавачи	16.353	1.503
Реализирани капитални добивки – удели во домашни инвестициони фондови	13	6
Реализирани капитални добивки – удели во странски инвестициони фондови	5.751	1.495
Вкупно	23.115	4.933

10. Трошоци од работењето со пензиското друштво и чуварот на имот

	31 декември 2023	31 декември 2022
Надоместоци за Друштвото за управување со пензиски фондови	14.464	12.967
Вкупно	14.464	12.967

11. Реализирани капитални загуби

	31 декември 2023	31 декември 2022
Реализирани капитални загуби – акции од домашни издавачи	-	(354)
Реализирани капитални загуби – акции од странски издавачи	-	(120)
Реализирани капитални загуби – удели во странски инвестициони фондови	-	(6.352)
Реализирани капитални загуби – домашни државни обврзници (денационализација)	(96)	-
Вкупно	(96)	(6.826)

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

12. Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци

	31 декември 2023	31 декември 2022
Брокерски провизии и провизии на банки посредници	51	54
Останати посреднички провизии за Берза и ЦДХВ	34	136
Расходи за брокерски провизии и останати посреднички трошоци	85	190

Фондот плаќа брокерски провизии на брокерските куќи, согласно склучените договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност.

Брокерската провизија за тргување со хартии од вредност на Македонската берза изнесува:

- Еурохаус АД Скопје 0,01% од вкупниот промет на истргувани обврзници и акции и
- ТТК Банка АД Скопје 0,01% од вкупниот промет на истргувани обврзници и акции.

Провизија за банката посредник, преку која Фондот купува државни записи и државни обврзници на примарните аукции на Министерството за финансии изнесува:

- 0,027%, со максимален износ на провизија од 11.500,00 МКД за Комерцијална Банка АД Скопје;
- 0,027% со максимален износ на провизија од 11.500 МКД до 160 милиони МКД и провизија од 0,027% за износ над 160 милиони МКД за Шпаркасе Банка АД Скопје.

Останатите посреднички провизии при купопродажбата на хартии од вредност се пресметуваат согласно тарифите на Македонската берза и ЦДХВ.

Брокерските и останатите посреднички провизии при купопродажба на хартии од вредност на странските пазари се пресметуваат согласно договорите и тарифите за брокерски работи на странските пазари. Расходите за брокерски провизии и останати посреднички трошоци се однесуваат на инструменти кои се евидентирани во портфолиото за тргување.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

13. Нереализирана капитална добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност

	31 декември 2023	31 декември 2022
Нереализирана капитална добивка од вложувања во домашна корпоративна обврзница	1.039	920
Нереализирана капитална добивка од вложувања во акции од домашни акционерски друштва	68.347	72.086
Нереализирана капитална добивка од вложувања во удели од домашни инвестициони фондови	1	2
Нереализирана капитална добивка од вложувања во акции од странски акционерски друштва	252.174	312.827
Нереализирана капитална добивка од вложувања во удели од странски инвестициони фондови	391.098	464.170
Вкупно нереализирана капитална добивка	712.659	850.005
Нереализирана капитална загуба од вложувања во домашна корпоративна обврзница	(235)	(339)
Нереализирана капитална загуба од вложувања во акции од домашни акционерски друштва	(51.565)	(68.743)
Нереализирана капитална загуба од вложувања во акции од странски акционерски друштва	(227.550)	(337.347)
Нереализирана капитална загуба од вложувања во удели од странски инвестициони фондови	(356.977)	(498.696)
Вкупно нереализирана капитална загуба	(636.327)	(905.125)
Нето нереализирана капитална добивка/(загуба) од вложувања во хартии од вредност	76.332	(55.120)

14. Управување со ризиците

Функционирањето на Фондот е изложено на различни видови финансиски и нефинансиски ризици, со различна веројатност на настанување и различно потенцијално влијание врз работењето на Фондот и неговите резултати. Од таа причина Друштвото континуирано врши идентификување, анализа, евалуација, следење и мерење на ризиците, во функција на нивно управување во рамките на дефинираното прифатливо ниво на преземен ризик изразено преку прифатените лимити на изложеност кон одделни ризици, во согласност со законските одредби, интерните акти и добрите практики. Друштвото воспоставува и применува процеси на постојано следење на промените релевантни за соодветната изложеност кон потенцијалните извори на ризици, обезбедувајќи динамички пристап кон управувањето со ризиците.

Целта на Друштвото е да постигне оптимален сооднос помеѓу преземениот ризик и соодветниот принос и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Фондот. Политиките за управување со ризик се дизајнирани на начин да ги идентификуваат и анализираат релевантните ризици, да дефинираат соодветни лимити на изложеност кон одделни видови на ризици и систем на континуирани и навремени контроли со цел навремено постапување во случај на приближување кон лимитите или нивно надминување. Друштвото обезбедува усогласеност на работењето со законските одредби и интерните акти, и во функција на приспособување кон внатрешните и надворешните промени како и унапредување на процесите на управување со ризиците, заради заштита на интересите на членовите, врши ревидирање на политиките за управување со ризиците.

14.1 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик се дефинира како ризик од неможност Фондот навремено и во целост да ги подмири доспеаните обврски, или подмирувањето на обврските да се врши преку обезбедување на средства со продажба на инструменти по неразумни цени. Финансиските обврски на Фондот се состојат од обврски за порамнување на трансакциите за купени хартии од вредност, обврски спрема Друштвото, обврски за исплата на пензиски надместоци и обврски спрема други пензиски фондови по основ на трансфер на членови. И покрај ниската изложеност на ликвидносен ризик како резултат на континуирани и стабилни приливи на средства од наплата на придонеси, сепак, во функција на соодветно управување со ликвидносниот ризик истиот се следи и управува на дневна основа преку усогласување на планираните приливи и одливи на парични средства.

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС
Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
14. Управување со ризиците (продолжение)
14.1. Ликвидносен ризик (продолжение)

На ден 31.12.2023	Реандуална рочност на доставување на средствата и обврските во илјади денари				Вкупно
	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства					
1) Паре и депозит кај банки	18.868	-	-	-	18.868
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	703.554	-	-	-	703.554
3) Финансиски инструменти расположени за продавање	680.180	-	-	-	680.180
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до доставување	6.899	68.720	-	285.939	361.558
5) Останати средства на пензискиот фонд	5.713	-	-	-	5.713
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	1.415.214	68.720	-	285.939	1.769.873
Обврски					
7) Обврски по основ на заеми и кредити	-	-	-	-	-
8) Останати обврски	6.011	18	-	-	6.029
9) Вкупно обврски (7+8)	6.011	18	-	-	6.029
Нето ликвидносен јаз на средствата и обврските (6-9)	1.409.203	68.702	-	285.939	1.763.844
Кумулативен ликвидносен јаз на средствата и обврските	1.409.203	1.477.905	1.477.905	1.763.844	

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС
Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
14. Управување со ризиците (продолжение)
14.1 Ликвидносен ризик (продолжение)

На ден 31.12.2023	Реалдувна рочност на доспесување на средствата и обврските во илјади денари				Вкупно
	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства					
1) Паре и депозити кај банки	13.554	-	-	-	13.554
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	598.156	-	-	-	598.156
3) Финансиски инструменти расположливи за продавање	472.034	-	-	-	472.034
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до доспесување	1.878	67.386	59.300	285.936	414.500
5) Останати средства на пензиониски фонд	8.522	-	-	-	8.522
Вкупни средства (1+2+3+4+5)	1.094.144	67.386	59.300	285.936	1.506.766
Обврски					
7) Обврски по основ на заеми и кредити	-	-	-	-	-
8) Останати обврски	16.717	18	-	-	16.735
Вкупно обврски (7+8)	16.717	18	-	-	16.735
Нето ликвидносен јаз на средствата и обврските (6-9)	1.077.427	67.368	59.300	285.936	1.490.031
Кумулативен ликвидносен јаз на средствата и обврските	1.077.427	1.144.795	1.204.095	1.490.031	

14. Управување со ризиците (продолжение)

14.2 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се дефинира како неможност на страната должник по одреден финансиски инструмент навреме и во целост да ги исполни преземените обврски, што Фондот би го изложило на финансиски загуби.

Во услови на законски пропишани високи критериуми за издавачите на одредени инструменти, релативно висока изложеност кон домашни државни должнички инструменти и изразен прудентен пристап во изборот и управувањето со странски должнички инструменти, кредитниот ризик во најголем дел се однесува на општиот ризик на Република Северна Македонија како и на ризикот кој произлегува од депозитите во домашни банки.

Во функција на следење на кредитниот ризик, во континуитет се следи кредитната способност и општата финансиска состојба на сите издавачи на должничките инструменти во портфолиото на Фондот, како и на банките во кои Фондот има вложени депозити.

На 31 декември 2023 година нема оштетување на финансиските инструменти кои се чуваат до достасување (депозити во банки и државни обврзници), додека кај финансиските инструменти кои се чуваат за тргување и кај финансиските инструменти кои се расположливи за продажба, превреднувањето до објективна вредност се врши на дневна основа и се рефлектира во Извештајот за работење на пензискиот фонд и Извештајот за нето средствата на пензискиот фонд.

Друштвото еднаш годишно врз основа на ревидирани финансиски извештаи врши проценка на секоја одделна банка во која ги вложува средствата на Фондот во депозит, при што го проценува нивото на кредитниот ризик и останатите перформанси на банките. Во текот на годината во континуитет, квартално, се следат финансиските извештаи, извештаите за нивото на сопствените средства и адекватноста на капиталот, и општо состојбите и информациите на пазарот за работењето на банкарскиот сектор и одделните банки со кои соработува Друштвото во име и за сметка на Фондот.

Друштвото на 31 декември 2023 година нема регистрирано задоцнување или неможност за наплата на дрстасано побарување по основ на главница и камата од вложените депозити во банките или од други должнички инструменти.

14. Управување со ризиците (продолжение)

14.3 Пазарен ризик

Фондот е изложен на пазарни ризици од различни извори, со различна веројатност на настанување и различен потенцијален ефект врз работењето и резултатите на Фондот. Пазарните ризици на хартиите од вредност произлегуваат од можноста за неочекувани и неповолни промени на пазарните цени на хартиите од вредност, каматните стапки како и девизните курсеви кои се изложени на генералните и специфични движења на пазарот а кои можат да негативно да влијаат врз финансискиот резултат на Фондот.

Друштвото во континуитет ги проценува пазарните ризици, врши мерење на вредноста изложена на ризик (ВАР) и максималните загуби кои можат да се очекуваат во одреден временски период и со одредена веројатност, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Со временски распоред утврден со интерните акти и во случај на утврдени значителни тековни или очекувани промени во пазарното или регулаторното опкружување, Друштвото спроведува тестирање со утврдени ризични сценарија со што се утврдува влијанието на остварување на одредени претпоставки врз финансискиот резултат на Фондот. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот којшто може да се прифати и којшто редовно се следи.

14.3.1 Каматен ризик

Каматниот ризик е поврзан со инструментите во кои се инвестирани средства на Фондот, а кои се со променливи или прилагодливи каматни стапки. Каматниот ризик се следи преку следење на времетраењето, општите трендови на промените на каматните стапки и активности насочени кон управување со каматниот ризик во согласност со можностите и условите на пазарот. Сите должнички хартии од вредност во кои се инвестирани средствата на Фондот се со фиксни каматни стапки.

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС
Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
14. Управување со ризиците (продолжение)
14.3 Пазарен ризик (продолжение)
14.3.1 Каматен ризик (продолжение)
Обелоденување поврзано со ризикот од промена на каматните стапки

На ден 31.12.2023	Рочност на промените на каматните стапки на средствата и обврските во илјади денари						Фиксни каматни стапки	Вкупно
	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	Некаматноосни			
Средства								
1) Паре и депозити кај Банки	18.868	-	-	-	-	-	-	18.868
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	682.765	20.789	-	703.554
3) Финансиски инструменти расположени за продавање	-	-	-	-	-	680.180	-	680.180
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до доставување	-	-	-	-	-	361.558	-	361.558
5) Останати средства на пенансискиот фонд	-	-	-	-	5.713	-	-	5.713
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	18.868	-	-	-	688.478	1.062.527	-	1.760.873
Обврски								
7) Обврски по основ на заеми и кредити	-	-	-	-	-	-	-	-
8) Останати обврски	-	-	-	-	6.029	-	-	6.029
9) Вкупно обврски (7+8)	-	-	-	-	6.029	-	-	6.029
Каматно свикнување јас на средствата и обврските (6-9)								
	18.868	-	-	-	682.449	1.062.527	-	1.753.844

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС
Финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
14. Управување со ризиците (продолжение)
14.3 Пазарен ризик (продолжение)
14.3.1 Каматен ризик (продолжение)

Рочност на промената на каматните стапки на средствата и обврските во илјади денари							
На ден 31.12.2022	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	Некаматносни	Фиксни каматни стапки	Вкупно
Средства							
1) Паре и депозити кај Банки	13.554	-	-	-	-	-	13.554
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	577.368	20.789	598.156
3) Финансиски инструменти расположени за продавање	-	-	-	-	-	472.034	472.034
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до доспеување	-	-	-	-	-	414.500	414.500
5) Останата средства на пенансискиот фонд	-	-	-	-	8.522	-	8.522
6) Вкупни средства (1+2+3+4+5)	13.554	-	-	-	585.890	907.323	1.506.766
Обврски							
7) Обврски по основ на заем и кредити	-	-	-	-	16.735	-	16.735
8) Останата обврски	-	-	-	-	-	-	-
9) Вкупно обврски (7+8)	-	-	-	-	16.735	-	16.735
Каматно сензитивен јаз на средствата и обврските (6-9)							
	13.554	-	-	-	569.155	907.323	1.480.031

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

14. Управување со ризиците (продолжение)

14.3 Пазарен ризик (продолжение)

14.3.1 Каматен ризик (продолжение)

Обелоденување на ефективните каматни стапки за главните валути на средствата и обврските на пензискиот фонд

2023	МНД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП
	%	%	%	%	%
Средства	%	%	%	%	%
Пари и депозити кај банки	0,15	-	-	-	-
Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	8,59	-	-	-
Финансиски инструменти расположени за продавање	4,21	4,61	4,12	-	-
финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	2,87	4,24	-	-	-
Обврски	%	%	%	%	%
Обврски по основ на заеми и кредити					
2022	МНД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП
	%	%	%	%	%
Средства	%	%	%	%	%
Пари и депозити кај банки	0,15	-	-	-	-
Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	-	9,17	-	-	-
Финансиски инструменти расположени за продавање	3,02	3,83	4,13	-	-
финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	2,85	4,24	-	-	-
Обврски	%	%	%	%	%
Обврски по основ на заеми и кредити					

SAVA ПЕНЗИЈА ПЛУС
финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)
14. Управување со ризиците (продолжение)
14.3 Пазарен ризик (продолжение)
14.3.2 Валутен ризик

Валутен ризик е ризик од промена на вредноста на финансиските инструменти заради промена на девизните курсеви. Валутниот ризик се контролира преку постигнување и одржување на проценета оптимална валутна диверзификација на вложувањата деноминирани во странска валута. Фондот има обврски деноминирани во друга валута, по основ на вложувања во финансиски инструменти, брокерски провизии и данок на дивиденди.

2023	Валутна структура на средствата и обврските во илјади денари					
	МКД	ЕУР	УСД	GBP	Други	Вкупно
Средства						
1) Паре и депозити кај банки	12.152	1.759	4.957	-	-	18.868
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	188.640	116.395	387.341	-	11.178	703.554
3) Финансиски инструменти расположени за продавање	387.277	257.198	95.705	-	-	680.180
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	198.945	162.613	-	-	-	361.558
5) Останати средства на пенансовиот фонд	5.641	-	72	-	-	5.713
6) Валутни средства (1+2+3+4+5)	792.655	537.965	428.075	-	11.178	1.769.873
Обврски	5.942	-	87	-	-	6.029
Нето отворена валутна позиција	786.713	537.965	427.988	-	11.177	1.763.844
2022						
2022	Валутна структура на средствата и обврските во илјади денари					
	МКД	ЕУР	УСД	GBP	Други	Вкупно
Средства						
1) Паре и депозити кај банки	10.231	3.323	-	-	-	13.554
2) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување	164.557	99.415	327.366	-	6.818	598.156
3) Финансиски инструменти расположени за продавање	233.030	210.874	28.130	-	-	472.034
4) Финансиски инструменти кои се чуваат до достасување	251.886	162.614	-	-	-	414.500
5) Останати средства на пенансовиот фонд	1.336	-	7.186	-	-	8.522
6) Валутни средства (1+2+3+4+5)	661.040	476.226	362.682	-	6.818	1.506.766
Обврски	8.340	761	7.634	-	-	16.735
Нето отворена валутна позиција	652.700	475.465	355.048	-	6.818	1.490.031

Белешките кон финансискиот извештај се составен дел на овие финансиски извештај

14. Управување со ризиците (продолжение)

14.3 Пазарен ризик (продолжение)

14.3.3 Цени на хартиите од вредност

Фондот е изложен на промена на цените на хартиите од вредност класифицирани во портфолио за тргување и расположливи за продажба поради нивното дневно превреднување по објективна вредност. За управување со ризикот од промена на цената на хартиите од вредност се управува со географската и валутната диверзифицираност на портфолиото, со цел постигнување на оптимална диверзификација од аспект на оптимизирање на нивото на превземен ризик на ниво на вкупно портфолио, почитувајќи ги законски пропишаните лимити за инвестирање на средствата и оправданоста на активностите во поглед на трошоците.

14.4 Оперативни ризици

Оперативниот ризик е специфичен вид на ризик кој што настанува заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи, луѓе или заради надворешни настани. Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со Политиката за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и со Методологијата за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, каде е пропишана постапката за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативните ризици, како и евиденција и известување за несакани настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Процесот на управување со оперативните ризици се спроведува со Методологијата за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје. Со Методологијата е уреден и процесот на пријава на реализирани несакани настани како и контролните механизми за митигација на идентификуваните ризици. Редовно се спроведуваат обуки на вработените за да се запознаат со процесот на управување со ризици на Друштвото.

14.5 Ризик на земја

Ризикот на земја претставува веројатност од промена на одредени внатрешни, надворешни и економски политики кои можат да предизвикаат негативни последици врз сегашната и идната политичка и макроекономска состојба на земјата.

Вкупниот ризик на државата се состои од политички ризик, кредитен ризик, девизен ризик и трансфер ризик. Ризични настани кои можат да се случат и кои можат да го зголемат вкупниот ризик на земјата се следните: пад на бруто домашниот производ на земјата, рецесивна состојба на економијата, преголема задолженост на државата, воена состојба, природни катастрофи и сл.

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

14. Управување со ризиците (продолжение)

14.5 Ризик на земја (продолжение)

Негативните последици по инвестициите во одредена земја од настанување на одреден ризичен настан можат да се рефлектираат преку пад на вредноста на инвестициите, депрецијација на одредена валута, неможност за наплата на побарувања од одредена земја и др.

14.6 Ризик од неисполнување на спротивната страна

Ризикот од неисполнување на спротивната страна постои ако во правниот, односно деловниот однос со договорната страна доаѓа до разлики помеѓу фактичните и договорно и законски определените правила и начини на исполнување на обврските.

14.7 Ризик од работењето на чуварот на имот и ризик од порамнување

Ризикот на порамнување подразбира ризик на потенцијални загуби кои можат да се случат заради неисполнување на договорната обврска за пренос на сопственоста на хартиите од вредност или преносот на паричните средства во сопственост на пензиските фондови во утврдените рокови.

Ризикот нај банката чувар на имот претставува ризик од неисполнување на договорните обврски, односно неадекватно дејствување на банката чувар на имот.

14.8 Ризик од промена на законската регулатива

Овој ризик се манифестира како веројатност да се случи промена во законската регулатива која би имала неповолно влијание на активностите и приносот на фондот. Овој ризик е системски и вон можностите за контрола и управување од страна на Друштвото.

15. Настани по датумот на Билансот

По датумот на составување на билансот не се случиле настани од материјално значење, кои треба да се прикажат во финансиските извештаи.

Финансиските извештаи на Фондот се одобрени за издавање од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 година и без потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Д-р Петар Талески
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

ПРИЛОЗИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

(1) Акции

ОПИС	Бр. на акции	Трошок на набавка по акција (во ден.)	Вкупен трошок на набавка (во ден.)	Вредност на акцијата на денот на известување	Вкупна вредност на денот на известување (во денари)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
1	2	3	4	5	6	7	8
Обични акции							
МКАЛКА101011 - АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	750	17.266	12.949.776	18.155	13.615.913	0,05%	0,77%
МКВЛВА101011 - УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД	7.795	4.006	31.223.652	5.665	44.159.844	1,43%	2,50%
МКФЕР5101018 - ФЕРШПЕД АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	16	53.000	848.000	51.400	822.400	0,09%	0,05%
МКМТСК101019 - МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД СКОПЈЕ -	88.100	365	32.156.500	384	33.812.780	0,09%	1,91%
МКМТУР101018 - МАКЕДОНИЈАТУРИСТ АД СКОПЈЕ -	4.660	4.400	20.504.000	4.774	22.247.399	1,03%	1,26%
МКРРПВ101019 - ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД ПРИЛЕП -	959	32.000	30.688.000	30.101	28.866.859	2,40%	1,63%
МКРЕР1101013 - РЕПЛЕК АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	124	87.550	10.856.200	93.000	11.532.000	0,48%	0,65%
МКВИТА101012 - ВИТАМИНКА АД ПРИЛЕП - ОБИЧНИ АКЦИИ	943	12.121	11.430.200	10.700	10.090.100	1,23%	0,57%
МКВУТК101013 - ВВ - ТИКВЕШ АД - КАВАДАРЦИ - ОБИЧНИ	3.825	5.502	21.045.150	6.101	23.336.325	1,41%	1,32%
Приоритетни акции							
Акции во затворени инвестициони фондови							
Вкупно вложувања во акции издадени во Република Северна Македонија			171.701.478		188.483.620		10,65%
Обични акции							
SH0038863350 - NESTLE AG - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.726	6.705	11.572.380	6.476	11.176.835	0,00%	0,63%
DE0005190003 - BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG - ОБИЧНИ	1.766	5.182	9.151.917	6.197	10.944.725	0,00%	0,62%
DE0007236101 - SIEMENS AG - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.080	8.057	8.701.439	10.449	11.285.169	0,00%	0,64%
DE0008404005 - ALLIANZ SE - ОБИЧНИ АКЦИИ	559	12.354	6.905.877	14.879	8.317.202	0,00%	0,47%
FR0000120578 - SANOFI - ОБИЧНИ АКЦИИ	2.075	5.503	11.419.395	5.520	11.453.567	0,00%	0,65%
FR0000121014 - LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SA -	237	43.296	10.261.070	45.113	10.691.717	0,00%	0,60%
G80008P6MXD84 - SHELL PLC - ОБИЧНИ АКЦИИ	6.197	1.633	10.122.522	1.833	11.356.319	0,00%	0,64%
NL0000235190 - AIRBUS SE - ОБИЧНИ АКЦИИ	872	6.827	5.953.122	8.596	7.495.512	0,00%	0,42%
US02079K3059 - ALPHABET INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.465	5.096	7.466.251	7.774	11.388.869	0,00%	0,64%
US0231351067 - AMAZON.COM INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.185	4.843	5.738.829	8.456	10.020.009	0,00%	0,57%
US0378331005 - APPLE INC. - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.018	7.491	7.625.756	10.715	10.907.465	0,00%	0,62%
US4385161066 - HONEYWELL INTERNATIONAL INC - ОБИЧНИ	778	11.631	9.049.296	11.677	9.084.998	0,00%	0,51%
US46625H1005 - JP MORGAN CHASE & CO. - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.197	7.731	9.254.407	9.466	11.331.206	0,00%	0,64%
US5184391044 - THE ESTEE LAUDER COMPANIES INC - ОБИЧНИ	890	12.890	11.471.855	8.139	7.243.751	0,00%	0,41%
US5949181045 - MICROSOFT CORP. - ОБИЧНИ АКЦИИ	493	13.826	6.816.446	20.927	10.317.123	0,00%	0,58%
US70450Y1038 - PAYPAL HOLDINGS INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	3.320	3.450	11.454.833	3.418	11.346.315	0,00%	0,64%
US92343V1044 - VERIZON COMMUNICATIONS INC - ОБИЧНИ	820	2.272	1.862.669	2.098	1.720.414	0,00%	0,10%
Приоритетни акции							
Акции во затворени инвестициони фондови							
Вкупно вложувања во акции издадени во странство			151.182.247		175.806.492		9,93%
Вкупно вложувања во акции			322.883.725		364.290.112		20,58%

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

(2) Обврзници

ОПИС	Номинална вредност	Трошок на набавка (во ден.)	Вкупна вредност на денот на известување (во ден.)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
1	2	3	4	5	6
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Северна Македонија					
MKMINF20GAD4 - DO2023/11-0738 13.7.2038 0:0:0 - MKD	7.000.000	7.001.890	7.200.188	0,95%	0,41%
MKMINF20GAG7 - DO2023/15-0938 7.9.2038 0:0:0 - MKD	30.000.000	30.008.100	30.577.017	1,64%	1,73%
MKMINF20GAI3 - DO2023/17-0938 21.9.2038 0:0:0 - MKD	17.000.000	17.022.574	17.287.387	1,14%	0,98%
MKMINF20GAL7 - DO2023/20-1138 16.11.2038 0:0:0 - MKD	10.000.000	10.002.700	10.076.483	0,70%	0,57%
MKMINF20GAN3 - DO2023/22-1238 14.12.2038 0:0:0 - MKD	45.000.000	45.011.500	45.136.645	2,23%	2,55%
MKMINF20GS71 - DO2019/09-0534 16.5.2034 0:0:0 - MKD	28.000.000	27.669.005	28.563.874	1,72%	1,61%
MKMINF20GT05 - DO2019/12-0934 19.9.2034 0:0:0 - MKD	25.120.000	24.561.836	25.339.865	0,68%	1,43%
MKMINF20GT39 - DO2019/15-1134 7.11.2034 0:0:0 - MKD	37.610.000	37.235.117	38.269.240	1,34%	2,16%
MKMINF20GT62 - DO2020/02-0235 13.2.2035 0:0:0 - MKD	12.690.000	12.550.462	12.931.162	1,02%	0,73%
MKMINF20GU02 - DO2020/06-0635 18.6.2035 0:0:0 - MKD	15.060.000	14.852.097	15.303.385	0,94%	0,86%
MKMINF20GU44 - DO2020/10-1035 29.10.2035 0:0:0 - MKD	35.000.000	34.281.674	35.155.610	1,02%	1,99%
MKMINF20GV50 - DO2021/01-0136 14.1.2036 0:0:0 - MKD	12.000.000	11.990.951	12.290.584	0,72%	0,69%
MKMINF20GW18 - DO2021/07-0436 15.4.2036 0:0:0 - MKD	22.700.000	22.540.234	23.106.945	1,08%	1,31%
MKMINF20GW42 - DO2021/10-0636 17.6.2036 0:0:0 - MKD	42.000.000	41.522.749	42.571.301	2,19%	2,41%
MKMINF20GW75 - DO2021/13-0836 5.8.2036 0:0:0 - MKD	13.000.000	12.806.781	13.131.421	1,46%	0,74%
MKMINF20GW83 - DO2021/14-0936 16.9.2036 0:0:0 - MKD	5.000.000	4.911.301	5.036.202	0,31%	0,28%
MKMINF20GW91 - DO2021/15-1036 14.10.2036 0:0:0 - MKD	15.000.000	14.707.805	15.082.294	0,82%	0,85%
MKMINF20GX41 - DO2022/03-0337 3.3.2037 0:0:0 - MKD	25.000.000	24.881.388	25.605.464	2,68%	1,45%
MKMINF20GX66 - DO2022/05-0537 12.5.2037 0:0:0 - MKD	40.000.000	39.557.043	40.795.518	4,11%	2,31%
MKMINF20GX74 - DO2022/06-0637 16.6.2037 0:0:0 - MKD	8.000.000	7.865.219	8.160.882	2,30%	0,46%
MKMINF20GY65 - DO2022/15-1137 17.11.2037 0:0:0 - MKD	5.000.000	4.780.816	5.030.564	0,66%	0,28%
MKMINF20GY81 - DO2022/17-1237 29.12.2037 0:0:0 - MKD	15.000.000	14.198.369	15.007.579	2,95%	0,85%
MKMINF20GZ07 - DO2023/01-0138 12.1.2038 0:0:0 - MKD	10.000.000	10.022.912	10.524.020	1,29%	0,59%
MKMINF20GZ15 - DO2023/02-0238 9.2.2038 0:0:0 - MKD	15.000.000	15.004.050	15.749.029	1,72%	0,89%
MKMINF20GZ31 - DO2023/04-0338 3.3.2038 0:0:0 - MKD	6.000.000	6.001.620	6.293.760	0,63%	0,36%
MKMINF20GZ49 - DO2023/05-0338 30.3.2038 0:0:0 - MKD	11.000.000	11.013.954	11.489.783	0,92%	0,65%
MKMINF200DD2 - RMDEN13 31.5.2024 0:0:0 - EUR	39.762	2.378.149	2.468.867	3,98%	0,14%
MKMINF200DE0 - RMDEN14 31.5.2025 0:0:0 - EUR	100.332	6.034.760	5.981.076	5,28%	0,34%
MKMINF200DF7 - RMDEN15 31.5.2026 0:0:0 - EUR	101.827	6.135.742	6.059.547	2,83%	0,34%
MKMINF200DG5 - RMDEN16 31.5.2027 0:0:0 - EUR	289.472	16.058.766	16.295.002	9,05%	0,92%
MKMINF200DH3 - RMDEN17 31.5.2028 0:0:0 - EUR	23.272	1.267.980	1.326.221	0,93%	0,07%
MKMINF200DI1 - RMDEN18 31.5.2029 0:0:0 - EUR	166.153	10.026.826	9.648.413	4,26%	0,55%
MKMINF200DJ9 - RMDEN19 31.5.2030 0:0:0 - EUR	108.116	5.978.381	6.265.568	1,34%	0,35%
MKMINF200DK7 - RMDEN20 31.5.2031 0:0:0 - EUR	288.550	15.379.055	16.951.083	4,51%	0,96%
MKMINF200DL5 - RMDEN21 31.5.2032 0:0:0 - EUR	75.207	4.160.805	4.313.094	1,39%	0,24%
MKMINF20G929 - DO2014/10-0524DK 2.5.2024 0:0:0 - EUR	102.137	6.276.831	6.514.381	6,67%	0,37%

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

MKMINF20G994 - DO2014/17-0724DK 24.7.2024 0:0:0 - EUR	97.498	5.825.234	6.124.709	2,33%	0,35%
MKMINF20GA01 - DO2023/23-1238DK 28.12.2038 0:0:0 - EUR	195.138	12.003.240	12.008.890	0,01%	0,68%
MKMINF20GD29 - DO2015/10-0330DK 12.3.2030 0:0:0 - EUR	64.861	3.957.115	4.117.056	0,49%	0,23%
MKMINF20GE69 - DO2015/24-0725DK 9.7.2025 0:0:0 - EUR	64.834	3.913.882	4.053.289	2,06%	0,23%
MKMINF20GE77 - DO2015/25-0730DK 9.7.2030 0:0:0 - EUR	64.834	3.903.767	4.063.160	0,64%	0,23%
MKMINF20GH82 - DO2016/08-0331DK 17.3.2031 0:0:0 - EUR	24.313	1.481.479	1.545.952	1,17%	0,09%
MKMINF20GI08 - DO2016/10-0331DK 31.3.2031 0:0:0 - EUR	24.314	1.479.001	1.543.483	0,93%	0,09%
MKMINF20GI32 - DO2016/13-0631DK 9.6.2031 0:0:0 - EUR	162.092	9.778.761	10.207.230	5,24%	0,58%
MKMINF20GI99 - DO2016/19-0831DK 18.8.2031 0:0:0 - EUR	48.787	2.918.538	3.047.505	1,95%	0,17%
MKMINF20GI15 - DO2016/21-0931DK 22.9.2031 0:0:0 - EUR	56.906	3.389.879	3.540.365	1,17%	0,20%
MKMINF20GI23 - DO2016/22-0931DK 29.9.2031 0:0:0 - EUR	65.047	3.871.651	4.043.626	0,85%	0,23%
MKMINF20GI80 - DO2016/28-1231DK 1.12.2031 0:0:0 - EUR	58.227	3.439.587	3.593.496	0,77%	0,20%
MKMINF20GI98 - DO2016/29-1231DK 22.12.2031 0:0:0 - EUR	129.460	7.628.069	7.970.297	0,91%	0,45%
MKMINF20GK04 - DO2017/02-0132DK 12.1.2032 0:0:0 - EUR	48.459	2.976.227	3.098.420	0,43%	0,18%
MKMINF20GK46 - DO2017/05-0132DK 26.1.2032 0:0:0 - EUR	24.545	1.505.223	1.562.753	0,26%	0,09%
MKMINF20GK53 - DO2017/06-0232DK 16.2.2032 0:0:0 - EUR	23.883	1.461.392	1.517.370	0,21%	0,09%
MKMINF20GK79 - DO2017/08-0332DK 9.3.2032 0:0:0 - EUR	32.523	1.985.579	2.061.787	0,34%	0,12%
MKMINF20GK95 - DO2017/10-0332DK 23.3.2032 0:0:0 - EUR	32.456	1.978.521	2.054.577	0,44%	0,12%
MKMINF20GL11 - DO2017/12-0432DK 6.4.2032 0:0:0 - EUR	113.459	6.906.327	7.172.210	3,08%	0,41%
MKMINF20GL52 - DO2017/16-0632DK 8.6.2032 0:0:0 - EUR	205.041	12.399.440	12.878.379	4,22%	0,73%
MKMINF20GL60 - DO2017/17-0632DK 22.6.2032 0:0:0 - EUR	198.557	11.989.317	12.453.354	3,55%	0,70%
MKMINF20GL78 - DO2017/18-0632DK 29.6.2032 0:0:0 - EUR	127.888	7.715.592	8.015.288	0,88%	0,45%
MKMINF20GL86 - DO2017/19-0732DK 6.7.2032 0:0:0 - EUR	48.628	2.931.964	3.045.551	0,65%	0,17%
MKMINF20GL94 - DO2017/20-0732DK 20.7.2032 0:0:0 - EUR	48.741	2.934.451	3.048.303	2,59%	0,17%
MKMINF20GN01 - DO2017/30-1032DK 5.10.2032 0:0:0 - EUR	178.935	10.685.000	11.103.016	0,98%	0,63%
MKMINF20GN50 - DO2017/35-1132DK 2.11.2032 0:0:0 - EUR	40.664	2.421.058	2.516.049	0,47%	0,14%
MKMINF20GN68 - DO2017/36-1132DK 23.11.2032 0:0:0 - EUR	48.788	2.898.295	3.012.257	0,37%	0,17%
MKMINF20GN76 - DO2017/37-1132DK 30.11.2032 0:0:0 - EUR	35.092	2.083.082	2.165.048	1,73%	0,12%
MKMINF20GN84 - DO2017/38-1232DK 7.12.2032 0:0:0 - EUR	64.833	3.845.717	3.997.153	1,32%	0,23%
MKMINF20GO26 - DO2018/03-0133DK 11.1.2033 0:0:0 - EUR	45.695	2.807.094	2.913.840	0,14%	0,16%
MKMINF20GP09 - DO2018/11-0448DK 26.4.2048 0:0:0 - EUR	76.430	4.627.068	4.855.231	0,39%	0,27%
MKMINF20GP41 - DO2018/15-0748DK 19.7.2048 0:0:0 - EUR	240.713	14.428.716	15.109.481	1,23%	0,85%
MKMINF20GP66 - DO2018/17-0833DK 9.8.2033 0:0:0 - EUR	108.150	6.530.216	6.729.672	1,90%	0,38%
MKMINF20GR23 - DO2018/23-1048DK 18.10.2048 0:0:0 - EUR	206.728	12.257.154	12.829.211	1,06%	0,72%
MKMINF20GS06 - DO2019/02-0149DK 31.1.2049 0:0:0 - EUR	303.260	18.581.044	19.385.432	2,07%	1,10%
MKMINF20GS48 - DO2019/06-0449DK 18.4.2049 0:0:0 - EUR	178.551	10.839.653	11.312.770	1,22%	0,64%
MKMINF20GS89 - DO2019/10-0749DK 18.7.2049 0:0:0 - EUR	140.192	8.419.090	8.789.730	0,96%	0,50%
MKMINF20GS97 - DO2019/11-0834DK 8.8.2034 0:0:0 - EUR	28.783	1.742.766	1.787.905	0,59%	0,10%

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

MKMINF20GT21 - DO2019/14-1049DK 31.10.2049 0:0:0 - EUR	120.826	7.177.411	7.482.062	0,83%	0,42%
MKMINF20GT54 - DO2020/01-0150DK 30.1.2050 0:0:0 - EUR	128.319	7.865.528	8.182.156	0,88%	0,46%
MKMINF20GT88 - DO2020/04-0450DK 30.4.2050 0:0:0 - EUR	64.834	3.934.346	4.093.703	0,43%	0,23%
MKMINF20GU10 - DO2020/07-0850DK 6.8.2050 0:0:0 - EUR	206.337	12.377.532	12.897.716	1,41%	0,73%
MKMINF20GX82 - DO2022/07-0637DK 16.6.2037 0:0:0 - EUR	81.044	4.904.338	5.078.714	1,32%	0,29%
MKMINF20GY16 - DO2022/10-0837DK 4.8.2037 0:0:0 - EUR	113.830	6.834.538	7.114.438	1,51%	0,40%
MKMINF20GY24 - DO2022/11-0837DK 18.8.2037 0:0:0 - EUR	195.138	11.698.075	12.177.870	0,77%	0,69%
MKMINF20GZ72 - DO2023/07-0538DK 26.5.2038 0:0:0 - EUR	97.569	6.001.620	6.202.581	1,27%	0,35%
MKMINF20GZ98 - DO2023/09-0638DK 15.6.2038 0:0:0 - EUR	569.161	35.009.450	36.073.642	5,94%	2,04%
MKMINF20GY32 - DO2022/12-0937DK 9.9.2037 0:0:0 - EUR	48.784	2.917.145	3.037.234	0,15%	0,17%
Обврзници издадени или гарантирани од Народна Банка на Република Северна Македонија					
Обврзници издадени или гарантирани од банки					
MKBLBA200011 - UNIPO 22.1.2024 0:0:0 - EUR	325.000	19.985.290	20.789.143	6,50%	1,17%
Обврзници издадени од акционерски друштва, освен банки					
Вкупно инвестиции во обврзници издадени во Република Северна Македонија		914.944.905	943.942.558		53,33%
Обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки					
US912810TF57 - T 2 3/8 02/15/42 15.2.2042 0:0:0 - USD	320.000	13.966.782	13.854.466	0,00%	0,78%
US91282CEN74 - T 2 3/4 04/30/27 30.4.2027 0:0:0 - USD	160.000	8.612.317	8.609.643	0,00%	0,49%
US91282CEP23 - T 2 7/8 05/15/32 15.5.2032 0:0:0 - USD	95.000	4.961.880	4.921.571	0,00%	0,28%
XS2181689659 - REPUN 1 3/4 06/05/35 5.6.2035 0:0:0 - EUR	114.000	4.793.978	5.458.273	1,14%	0,31%
Обврзници и други хартии од вредност - издадени од странски единици на локална самоуправа					
Обврзници и други должнички хартии од вредност - издадени од странски компании и банки					
XS2547936984 - RBIAV 5 3/4 01/27/28 27.1.2028 0:0:0 - EUR	100.000	6.395.912	6.915.399	0,02%	0,39%
Вкупно инвестиции во обврзници издадени во странство		38.730.870	39.759.352		2,25%
Вкупно инвестиции во обврзници		953.675.775	983.701.910		55,58%

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

(3) Други должнички хартии од вредност и удели во отворени инвестициони фондови

ОПИС	Номинална вредност	Трошок на набавка (во ден.)	Вкупна вредност на денот на извештавање (во денари)	% на издавачот	% од вредноста на пензискиот фонд
1	2	3	4	5	6
Трезорски записи издадени од Владата на Република Северна Македонија					
Благајнички записи издадени од Народна Банка на Република Северна Македонија					
Сертификати за депозит и комерцијални записи издадени или гарантирани од банки					
Хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки					
Комерцијални записи издадени од акционерски друштва, освен банки					
Удели во отворени инвестициони фондови					
911000000097 - ГЕНЕРАЛИ КЕШ ДЕПОЗИТ - УДЕЛИ ВО	509	65.134	65.727	0,00%	0,00%
912000000165 - КБ ПУБЛИКУМ ПАРИЧЕН - УДЕЛИ ВО	665	90.195	91.011	0,00%	0,01%
Други ненаведени хартии од вредност					
Вкупно инвестиции во други должнички хартии од вредност и удели во инвестициони фондови во Република Северна Македонија		155.329	156.738		0,01%
Удели во отворени инвестициони фондови					
DE0002635307 - ISHARES STOXX EUROPE 600 UCITS ETF (DE) -	8.268	21.577.290	24.061.954	0,01%	1,36%
IE00B40B8R38 - ISHARES S&P500 CONSUMER STAPLES SECTOR	9.300	4.077.660	4.055.082	0,02%	0,23%
US00214Q7088 - ARK FINTECH INNOVATION ETF - УДЕЛИ ВО	3.850	3.167.454	5.909.254	0,01%	0,33%
US26924G4091 - ETFMG PRIME MOBILE PAYMENTS - УДЕЛИ	2.160	4.889.109	5.578.828	0,03%	0,32%
US3160925018 - FIDELITY FINANCIALS ETF - УДЕЛИ ВО	5.795	15.987.822	17.269.930	0,02%	0,98%
US37954Y3927 - GLOBAL X VIDEO GAMES& ESPORT - УДЕЛИ	3.853	4.165.105	4.324.965	0,06%	0,24%
US37954Y6243 - GLOBAL X AUTONOMOUS&ELEC-ETF - УДЕЛИ	3.658	4.190.514	5.022.160	0,01%	0,28%
US46138E6510 - INVESCO GLOBAL WATER ETF - УДЕЛИ ВО	2.205	4.150.663	4.850.797	0,03%	0,27%
US4642865251 - ISHARES MSCI GLOBAL MIN VOL FACTOR -	6.234	34.162.426	34.814.634	0,01%	1,97%
US4642872422 - ISHARES IBOXX INVESTMENT GRADE	3.144	19.028.049	19.362.029	0,00%	1,09%
US4642872919 - ISHARES GLOBAL TECH. ETF - УДЕЛИ ВО	3.715	9.987.133	14.095.921	0,01%	0,80%
US4642875235 - ISHARES SEMICONDUCTOR ETF - УДЕЛИ ВО	8	160.498	256.487	0,00%	0,01%
US4642882249 - ISHARES GLOBAL CLEAN ENERGY - УДЕЛИ ВО	4.849	5.318.847	4.201.636	0,00%	0,24%
US4642888105 - ISHARES U.S. MEDICAL DEVICES - УДЕЛИ ВО	2.127	6.192.077	6.388.480	0,00%	0,36%
US46435U1354 - ISHARES CYBERSECURITY & TECH - УДЕЛИ ВО	6.655	12.669.247	16.825.518	0,04%	0,95%
US78468R6484 - SPDR S&P KENSHO NEW ECONOMIE - УДЕЛИ	3.255	7.423.229	8.459.516	0,01%	0,48%
US81369Y2090 - HEALTH CARE SELECT SECTOR SPDR FUND -	2.225	16.582.654	16.887.228	0,00%	0,95%
US81369Y8527 - COMM SERV SELECT SECTOR SPDR - УДЕЛИ	135	373.517	545.892	0,00%	0,03%
US81369Y8865 - UTILITIES SELECT SECTOR SPDR - УДЕЛИ ВО	1.600	6.248.630	5.639.065	0,00%	0,32%
US92189F1066 - VANECK GOLD MINERS ETF - УДЕЛИ ВО	7.420	12.245.554	12.805.110	0,00%	0,72%
US9220428661 - VANGUARD FTSE PACIFIC ETF - УДЕЛИ ВО	6.678	24.775.398	26.769.329	0,01%	1,51%
US9229083632 - VANGUARD S&P 500 ETF - УДЕЛИ ВО	3.299	66.824.480	80.194.134	0,00%	4,53%
Трезорски записи издадени од странски влади					
US912797GD36 - В 01/18/24 18.1.2024 0:0:0 - USD	75.000	4.171.431	4.164.091	0,00%	0,24%
US912797GE19 - В 02/01/24 1.2.2024 0:0:0 - USD	75.000	4.162.940	4.155.572	0,00%	0,23%
Благајнички записи издадени од странски централни банки					
Комерцијални записи издадени од странски компании и банки					
Други ненаведени хартии од вредност					
Вкупно инвестиции во други должнички хартии од вредност и удели во инвестициони фондови издадени во странство		292.531.729	326.637.611		18,46%
Вкупно инвестиции во други должнички хартии од вредност и удели во отворени инвестициони фондови		292.687.058	326.794.349		18,46%

(4) Пласмани и депозити

ОПИС	Трошок за набавка (во денари)	Вкупна вредност на денот на извештајот (во денари)	% од вредноста на пензискиот фонд
1	2	3	4
Краткорочни депозити	11.100.000	11.175.835	0,63%
Долгорочни депозити	59.300.000	59.329.934	3,35%
Останати пласмани			
Вкупно пласмани и депозити	70.400.000	70.505.769	3,98%

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овие финансиски извештаи

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Образец бр. 7

**СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ НА САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС ПО ВИДОВИ НА ФИНАНСИСКИ
СРЕДСТВА**

на ден 31.12.2023

ОПИС	Вкупна вредност на денот на известувањето (во денари)	Процентуален удел во вредноста на пензискиот фонд
Акции	364.290.112	20,58%
Обврзници и други долгорочни должнички хартии од вредност	983.701.910	55,58%
Краткорочни хартии од вредност	8.319.662	0,47%
Акции и удели во инвестициони фондови	318.474.686	18,00%
Парични средства	18.867.514	1,07%
Пласмани и депозити	70.505.769	3,98%
Останати средства	5.713.196	0,32%
Вкупно средства	1.769.872.849	100,00%

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Образец бр. 8

ИЗВЕШТАЈ ЗА РЕАЛИЗИРАНИТЕ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ НА САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС
 за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023

Датум на продажба	Продадена хартија од вредност 2	Бр. на хартии од вредност 3	Сметководстве на вредност 4	Продажна цена 5	Реализирана добивка или загуба 6 (5-4)
	Обични акции издадени од странски компании и банки	7.369	29.204.239	44.399.306	15.195.067
18.01.2023	DE0005190003 - BMW GY	300	1.538.191	1.700.373	162.182
07.03.2023	DE0005190003 - BMW GY	160	820.368	997.978	177.610
02.02.2023	DE0007236101 - SIE GY	113	900.834	1.003.901	103.067
21.11.2023	DE0007236101 - SIE GY	165	1.329.386	1.511.818	182.431
18.01.2023	DE0008404005 - ALV GY	150	1.853.098	2.028.066	174.968
02.02.2023	DE0008404005 - ALV GY	111	1.371.292	1.522.000	150.708
02.02.2023	FR0000121014 - MC FP	30	1.254.277	1.480.680	226.403
04.12.2023	NL0000235190 - AIR FP	120	819.237	1.013.011	193.774
23.03.2023	US02079K3059 - GOOGL UW	180	917.355	1.091.508	174.153
16.05.2023	US02079K3059 - GOOGL UW	180	917.355	1.195.783	278.428
22.05.2023	US02079K3059 - GOOGL UW	165	840.909	1.153.501	312.592
22.05.2023	US0231351067 - AMZN UW	180	871.721	1.194.374	322.653
12.09.2023	US0231351067 - AMZN UW	185	895.935	1.513.484	617.549
07.12.2023	US0231351067 - AMZN UW	120	581.147	1.006.443	425.296
16.03.2023	US30303M1027 - META UW	100	693.802	1.169.548	475.746
04.04.2023	US30303M1027 - META UW	100	693.802	1.223.111	529.309
17.05.2023	US30303M1027 - META UW	190	1.318.224	2.577.125	1.258.901
18.05.2023	US30303M1027 - META UW	200	1.387.604	2.759.591	1.371.986
16.06.2023	US30303M1027 - META UW	450	3.122.110	7.289.627	4.167.517
11.12.2023	US30303M1027 - META UW	20	138.760	371.151	232.390
16.11.2023	US4581401001 - INTC UW	4.100	6.247.506	9.536.559	3.289.052
20.11.2023	US5949181045 - MSFT UW	50	691.323	1.059.674	368.351
	Приоритетни акции издадени од странски компании и банки	530	2.715.901	3.873.858	1.157.957
16.05.2023	US02079K1079 - GOOG UW	180	922.381	1.200.566	278.185
22.05.2023	US02079K1079 - GOOG UW	165	845.516	1.158.776	313.259
19.10.2023	US02079K1079 - GOOG UW	185	948.003	1.514.516	566.513

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

	Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Северна Македонија	30.000	1.885.315	1.789.037	-96.278
30.03.2023	MKMINF200DK7 - RMDEN20	30.000	1.885.315	1.789.037	-96.278
	Обврзници издадени или гарантирани од домашни банки	0	0	998.432	998.432
22.01.2023	MKBLVA200011 - UNIPO	0	0	106.460	106.460
22.07.2023	MKBLVA200011 - UNIPO	0	0	891.972	891.972
	Удели во домашни отворени инвестициони фондови	115.150	14.986.937	15.000.000	13.063
13.06.2023	9110000000097 - ГИКЕДЕ	39.286	4.997.269	5.000.000	2.731
05.09.2023	9110000000097 - ГИКЕДЕ	39.064	4.996.344	5.000.000	3.656
05.09.2023	9120000000165 - КБПУПА	36.800	4.993.324	5.000.000	6.676
	Удели во странски отворени инвестициони фондови	14.366	36.850.776	42.601.341	5.750.565
02.02.2023	DE0002635307 - SXXPIEX GT	730	1.891.442	2.030.284	138.842
02.02.2023	US00214Q7088 - ARKF UP	1.320	1.085.984	1.532.465	446.480
04.04.2023	US4642872919 - IXN UP	1.000	2.584.606	3.087.575	502.969
19.07.2023	US4642872919 - IXN UP	1.149	2.969.713	4.034.858	1.065.145
21.03.2023	US4642875235 - SOXX UQ	152	3.049.464	3.794.341	744.877
07.06.2023	US4642875235 - SOXX UQ	100	2.006.226	2.820.607	814.380
06.02.2023	US46435G3341 - EWU UP	7.140	12.621.066	12.888.397	267.331
19.07.2023	US46435U1354 - ИНАК UP	1.225	2.332.055	2.615.030	282.975
12.07.2023	US81369Y8527 - XLC UP	435	1.203.554	1.618.797	415.243
31.07.2023	US81369Y8527 - XLC UP	300	830.037	1.156.174	326.136
01.02.2023	US92189F1066 - GDX UP	550	908.792	1.003.772	94.980
07.06.2023	US9229083632 - VOO UP	265	5.367.835	6.019.042	651.207
	ВКУПНО РЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ				23.018.807

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Образец бр. 9

ИЗВЕШТАЈ ЗА НЕРЕАЛИЗИРАНИТЕ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ ЗА САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023

Датум на последна проценка	ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	Нереализирана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструменти кои доспеваат на	Загуба поради оштетување
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Обични акции издадени во Република Северна Македонија	171.701.478	188.483.620	0	16.782.142	0	0	0
	MKALKA101011 - АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	12.949.776	13.615.913	0	666.137	0	0	0
	MKBVBA101011 - УНИВЕРЗАЛНА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	31.223.652	44.159.844	0	12.936.192	0	0	0
	MKFERS101018 - ФЕРШПЕД АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	848.000	822.400	0	-25.600	0	0	0
	MKMTSK101019 - МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	32.156.500	33.812.780	0	1.656.280	0	0	0
	MKMTUR101018 - МАКЕДОНИЈАТУРИСТ АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	20.504.000	22.247.399	0	1.743.399	0	0	0
	MKRPIV101019 - ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА АД ПРИЛЕП - ОБИЧНИ АКЦИИ	30.688.000	28.866.859	0	-1.821.141	0	0	0
	MKREPL101013 - РЕПЛЕК АД СКОПЈЕ - ОБИЧНИ АКЦИИ	10.856.200	11.532.000	0	675.800	0	0	0
	MKVITA101012 - ВИТАМИНКА АД ПРИЛЕП - ОБИЧНИ АКЦИИ	11.430.200	10.090.100	0	-1.340.100	0	0	0
	MKVVTK101013 - ВВ - ТИКВЕШ АД - КАВАДАРЦИ - ОБИЧНИ АКЦИИ	21.045.150	23.336.325	0	2.291.175	0	0	0
	Приоритетни акции издадени во Република Северна Македонија							
	Акции во затворени инвестициони фондови издадени во Република Северна Македонија							
	Обични акции издадени од странски компании и банки	144.828.065	166.081.197	0	21.253.132	0	0	0
	CH0038863350 - NESTLE AG - ОБИЧНИ АКЦИИ	11.572.380	11.176.835	0	-395.545	0	0	0
	DE0005190003 - BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG - ОБИЧНИ АКЦИИ	9.151.917	10.944.725	0	1.792.808	0	0	0
	DE0007236101 - SIEMENS AG - ОБИЧНИ АКЦИИ	8.701.439	11.285.169	0	2.583.730	0	0	0
	DE0008404005 - ALLIANZ SE - ОБИЧНИ АКЦИИ	6.905.877	8.317.202	0	1.411.325	0	0	0
	FR0000120578 - SANOFI - ОБИЧНИ АКЦИИ	11.419.395	11.453.567	0	34.171	0	0	0
	FR0000121014 - LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SA - ОБИЧНИ АКЦИИ	10.261.070	10.691.717	0	430.647	0	0	0
	GB00BR6MXD84 - SHELL PLC - ОБИЧНИ АКЦИИ	10.122.522	11.356.319	0	1.233.797	0	0	0
	NL0000235190 - AIRBUS SE - ОБИЧНИ АКЦИИ	5.953.122	7.495.512	0	1.542.390	0	0	0
	US02079K3059 - ALPHABET INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	7.466.251	11.388.869	0	3.922.618	0	0	0

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

US0231351067 - AMAZON.COM INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	5.738.829	10.020.009	0	4.281.180	0	0	0
US0378331005 - APPLE INC. - ОБИЧНИ АКЦИИ	7.625.756	10.907.465	0	3.281.710	0	0	0
US4385161066 - HONEYWELL INTERNATIONAL INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	9.049.296	9.084.998	0	35.702	0	0	0
US46625H1005 - JP MORGAN CHASE & CO. - ОБИЧНИ АКЦИИ	9.254.407	11.331.206	0	2.076.798	0	0	0
US5184391044 - THE ESTEE LAUDER COMPANIES INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	11.471.855	7.243.751	0	-4.228.103	0	0	0
US5949181045 - MICROSOFT CORP. - ОБИЧНИ АКЦИИ	6.816.446	10.317.123	0	3.500.677	0	0	0
US70450Y1038 - PAYPAL HOLDINGS INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	11.454.833	11.346.315	0	-108.518	0	0	0
US92343V1044 - VERIZON COMMUNICATIONS INC - ОБИЧНИ АКЦИИ	1.862.669	1.720.414	0	-142.256	0	0	0
Приоритетни акции издадени од странски компании и банки	6.354.183	9.725.295	0	3.371.113	0	0	0
US02079K1079 - ALPHABET INC - ПРИОРИТЕТНИ АКЦИИ	6.354.183	9.725.295	0	3.371.113	0	0	0
Акции во затворени инвестициони фондови издадени од странски компании и банки							
Обврзници издадени или гарантирани од Владата на Република Северна Македонија	894.959.615	923.153.415	-308.021	0	12.955	28.488.866	0
MKMINF20GAD4 - DO2023/11-0738 13.7.2038 0:0:0 - MKD	7.001.890	7.200.188	0	0	0	198.298	0
MKMINF20GAG7 - DO2023/15-0938 7.9.2038 0:0:0 - MKD	30.008.100	30.577.017	0	0	0	568.917	0
MKMINF20GAI3 - DO2023/17-0938 21.9.2038 0:0:0 - MKD	17.022.574	17.287.387	0	0	0	264.813	0
MKMINF20GAL7 - DO2023/20-1138 16.11.2038 0:0:0 - MKD	10.002.700	10.076.483	0	0	0	73.783	0
MKMINF20GAN3 - DO2023/22-1238 14.12.2038 0:0:0 - MKD	45.011.500	45.136.645	0	0	0	125.145	0
MKMINF20GS71 - DO2019/09-0534 16.5.2034 0:0:0 - MKD	27.669.005	28.563.874	0	0	0	894.869	0
MKMINF20GT05 - DO2019/12-0934 19.9.2034 0:0:0 - MKD	24.561.836	25.339.865	294	0	0	777.735	0
MKMINF20GT39 - DO2019/15-1134 7.11.2034 0:0:0 - MKD	37.235.117	38.269.240	-92.737	0	0	1.126.859	0
MKMINF20GT62 - DO2020/02-0235 13.2.2035 0:0:0 - MKD	12.550.462	12.931.162	13.165	0	0	367.535	0
MKMINF20GU02 - DO2020/06-0635 18.6.2035 0:0:0 - MKD	14.852.097	15.303.386	0	0	0	451.288	0
MKMINF20GU44 - DO2020/10-1035 29.10.2035 0:0:0 - MKD	34.281.674	35.155.610	0	0	0	873.936	0
MKMINF20GV50 - DO2021/01-0136 14.1.2036 0:0:0 - MKD	11.990.951	12.290.584	0	0	0	299.633	0
MKMINF20GW18 - DO2021/07-0436 15.4.2036 0:0:0 - MKD	22.540.234	23.106.945	0	0	0	566.711	0
MKMINF20GW42 - DO2021/10-0636 17.6.2036 0:0:0 - MKD	41.522.749	42.571.301	0	0	0	1.048.553	0

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

MKMINF20GW75 - DO2021/13-0836 5.8.2036 0:0:0 - MKD	12.806.781	13.131.421	85	0	0	324.555	0
MKMINF20GW83 - DO2021/14-0936 16.9.2036 0:0:0 - MKD	4.911.301	5.036.202	72	0	0	124.829	0
MKMINF20GW91 - DO2021/15-1036 14.10.2036 0:0:0 - MKD	14.707.805	15.082.294	0	0	0	374.489	0
MKMINF20GX41 - DO2022/03-0337 3.3.2037 0:0:0 - MKD	24.881.388	25.605.464	0	0	0	724.076	0
MKMINF20GX66 - DO2022/05-0537 12.5.2037 0:0:0 - MKD	39.557.043	40.795.518	0	0	0	1.238.475	0
MKMINF20GX74 - DO2022/06-0637 16.6.2037 0:0:0 - MKD	7.865.219	8.160.882	0	0	0	295.663	0
MKMINF20GY65 - DO2022/15-1137 17.11.2037 0:0:0 - MKD	4.780.816	5.030.564	0	0	0	249.749	0
MKMINF20GY81 - DO2022/17-1237 29.12.2037 0:0:0 - MKD	14.198.369	15.007.579	0	0	0	809.210	0
MKMINF20GZ07 - DO2023/01-0138 12.1.2038 0:0:0 - MKD	10.022.912	10.524.020	0	0	0	501.108	0
MKMINF20GZ15 - DO2023/02-0238 9.2.2038 0:0:0 - MKD	15.004.050	15.749.029	0	0	0	744.979	0
MKMINF20GZ31 - DO2023/04-0338 3.3.2038 0:0:0 - MKD	6.001.620	6.293.760	0	0	0	292.140	0
MKMINF20GZ49 - DO2023/05-0338 30.3.2038 0:0:0 - MKD	11.013.954	11.489.783	0	0	0	475.829	0
MKMINF20DD2 - RMDEN13 31.5.2024 0:0:0 - EUR	2.378.149	2.468.867	-18.021	0	-2	108.740	0
MKMINF20DE0 - RMDEN14 31.5.2025 0:0:0 - EUR	6.034.760	5.981.076	-301.582	0	-29	247.928	0
MKMINF20DF7 - RMDEN15 31.5.2026 0:0:0 - EUR	6.135.742	6.059.547	-298.007	0	-13	221.824	0
MKMINF20DG5 - RMDEN16 31.5.2027 0:0:0 - EUR	16.058.766	16.295.002	-307.866	0	40	544.063	0
MKMINF20DH3 - RMDEN17 31.5.2028 0:0:0 - EUR	1.267.980	1.326.221	18.072	0	6	40.162	0
MKMINF20DI1 - RMDEN18 31.5.2029 0:0:0 - EUR	10.026.826	9.648.413	-615.499	0	94	236.992	0
MKMINF20DJ9 - RMDEN19 31.5.2030 0:0:0 - EUR	5.978.381	6.265.568	149.343	0	77	137.767	0
MKMINF20DK7 - RMDEN20 31.5.2031 0:0:0 - EUR	15.379.055	16.951.083	1.170.220	0	6.319	395.490	0
MKMINF20DL5 - RMDEN21 31.5.2032 0:0:0 - EUR	4.160.805	4.313.094	-25.414	0	-49	177.753	0
MKMINF20G929 - DO2014/10-0524DK 2.5.2024 0:0:0 - EUR	6.276.831	6.514.381	0	0	52	237.498	0
MKMINF20G994 - DO2014/17-0724DK 24.7.2024 0:0:0 - EUR	5.825.234	6.124.709	0	0	-127	299.603	0
MKMINF20GAO1 - DO2023/23-1238DK 28.12.2038 0:0:0 - EUR	12.003.240	12.008.890	0	0	0	5.650	0
MKMINF20GD29 - DO2015/10-0330DK 12.3.2030 0:0:0 - EUR	3.957.115	4.117.056	0	0	441	159.500	0
MKMINF20GE69 - DO2015/24-0725DK 9.7.2025 0:0:0 - EUR	3.913.882	4.053.289	0	0	-25	139.432	0
MKMINF20GE77 - DO2015/25-0730DK 9.7.2030 0:0:0 - EUR	3.903.767	4.063.160	0	0	-45	159.438	0
MKMINF20GH82 - DO2016/08-0331DK 17.3.2031 0:0:0 - EUR	1.481.479	1.545.952	0	0	182	64.292	0
MKMINF20GI08 - DO2016/10-0331DK 31.3.2031 0:0:0 - EUR	1.479.001	1.543.483	0	0	189	64.293	0
MKMINF20GI32 - DO2016/13-0631DK 9.6.2031 0:0:0 - EUR	9.778.761	10.207.230	0	0	-155	428.623	0
MKMINF20GI99 - DO2016/19-0831DK 18.8.2031 0:0:0 - EUR	2.918.538	3.047.505	0	0	-41	129.008	0

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

MKMINF20GJ15 - DO2016/21-0931DK 22.9.2031 0:0:0 - EUR	3.389.879	3.540.365	0	0	8	150.478	0
MKMINF20GJ23 - DO2016/22-0931DK 29.9.2031 0:0:0 - EUR	3.871.651	4.043.626	0	0	-32	172.007	0
MKMINF20GJ80 - DO2016/28-1231DK 1.12.2031 0:0:0 - EUR	3.439.587	3.593.496	0	0	-63	153.973	0
MKMINF20GJ98 - DO2016/29-1231DK 22.12.2031 0:0:0 - EUR	7.628.069	7.970.297	0	0	-108	342.335	0
MKMINF20GK04 - DO2017/02-0132DK 12.1.2032 0:0:0 - EUR	2.976.227	3.098.420	0	0	13	122.180	0
MKMINF20GK46 - DO2017/05-0132DK 26.1.2032 0:0:0 - EUR	1.505.223	1.562.753	0	0	175	57.355	0
MKMINF20GK53 - DO2017/06-0232DK 16.2.2032 0:0:0 - EUR	1.461.392	1.517.370	0	0	170	55.809	0
MKMINF20GK79 - DO2017/08-0332DK 9.3.2032 0:0:0 - EUR	1.985.579	2.061.787	0	0	224	75.984	0
MKMINF20GK95 - DO2017/10-0332DK 23.3.2032 0:0:0 - EUR	1.978.521	2.054.577	0	0	229	75.827	0
MKMINF20GL11 - DO2017/12-0432DK 6.4.2032 0:0:0 - EUR	6.906.327	7.172.210	0	0	803	265.079	0
MKMINF20GL52 - DO2017/16-0632DK 8.6.2032 0:0:0 - EUR	12.399.440	12.878.379	0	0	-109	479.048	0
MKMINF20GL60 - DO2017/17-0632DK 22.6.2032 0:0:0 - EUR	11.989.317	12.453.354	0	0	136	463.900	0
MKMINF20GL78 - DO2017/18-0632DK 29.6.2032 0:0:0 - EUR	7.715.592	8.015.288	0	0	904	298.792	0
MKMINF20GL86 - DO2017/19-0732DK 6.7.2032 0:0:0 - EUR	2.931.964	3.045.551	0	0	-26	113.612	0
MKMINF20GL94 - DO2017/20-0732DK 20.7.2032 0:0:0 - EUR	2.934.451	3.048.303	0	0	-25	113.878	0
MKMINF20GN01 - DO2017/30-1032DK 5.10.2032 0:0:0 - EUR	10.685.000	11.103.016	0	0	-41	418.057	0
MKMINF20GN50 - DO2017/35-1132DK 2.11.2032 0:0:0 - EUR	2.421.058	2.516.049	0	0	-15	95.007	0
MKMINF20GN68 - DO2017/36-1132DK 23.11.2032 0:0:0 - EUR	2.898.295	3.012.257	0	0	-26	113.988	0
MKMINF20GN76 - DO2017/37-1132DK 30.11.2032 0:0:0 - EUR	2.083.082	2.165.048	0	0	-22	81.987	0
MKMINF20GN84 - DO2017/38-1232DK 7.12.2032 0:0:0 - EUR	3.845.717	3.997.153	0	0	-38	151.474	0
MKMINF20GO26 - DO2018/03-0133DK 11.1.2033 0:0:0 - EUR	2.807.094	2.913.840	0	0	-14	106.760	0
MKMINF20GP09 - DO2018/11-0448DK 26.4.2048 0:0:0 - EUR	4.627.068	4.855.231	0	0	176	227.987	0
MKMINF20GP41 - DO2018/15-0748DK 19.7.2048 0:0:0 - EUR	14.428.716	15.109.481	0	0	-253	681.018	0
MKMINF20GP66 - DO2018/17-0833DK 9.8.2033 0:0:0 - EUR	6.530.216	6.729.672	0	0	-4	199.461	0
MKMINF20GR23 - DO2018/23-1048DK 18.10.2048 0:0:0 - EUR	12.257.154	12.829.211	0	0	-94	572.151	0
MKMINF20GS06 - DO2019/02-0149DK 31.1.2049 0:0:0 - EUR	18.581.044	19.385.432	0	0	2.371	802.016	0
MKMINF20GS48 - DO2019/06-0449DK 18.4.2049 0:0:0 - EUR	10.839.653	11.312.770	0	0	915	472.202	0
MKMINF20GS89 - DO2019/10-0749DK 18.7.2049 0:0:0 - EUR	8.419.090	8.789.730	0	0	-118	370.757	0
MKMINF20GS97 - DO2019/11-0834DK 8.8.2034 0:0:0 - EUR	1.742.766	1.787.905	14	0	7	45.118	0
MKMINF20GT21 - DO2019/14-1049DK 31.10.2049 0:0:0 - EUR	7.177.411	7.482.062	0	0	-27	304.678	0
MKMINF20GT54 - DO2020/01-0150DK 30.1.2050 0:0:0 - EUR	7.865.528	8.182.156	0	0	949	315.679	0
MKMINF20GT88 - DO2020/04-0450DK 30.4.2050 0:0:0 - EUR	3.934.346	4.093.703	-159	0	9	159.507	0
MKMINF20GU10 - DO2020/07-0850DK 6.8.2050 0:0:0 - EUR	12.377.532	12.897.716	0	0	-148	520.332	0
MKMINF20GX82 - DO2022/07-0637DK 16.6.2037 0:0:0 - EUR	4.904.338	5.078.714	0	0	-30	174.406	0
MKMINF20GY16 - DO2022/10-0837DK 4.8.2037 0:0:0 - EUR	6.834.538	7.114.438	0	0	-75	279.975	0
MKMINF20GY24 - DO2022/11-0837DK 18.8.2037 0:0:0 - EUR	11.698.075	12.177.870	0	0	-162	479.957	0
MKMINF20GZ72 - DO2023/07-0538DK 26.5.2038 0:0:0 - EUR	6.001.620	6.202.581	0	0	-43	201.003	0
MKMINF20GZ98 - DO2023/09-0638DK 15.6.2038 0:0:0 - EUR	35.009.450	36.073.642	0	0	321	1.063.872	0
MKMINF20GY32 - DO2022/12-0937DK 9.9.2037 0:0:0 - EUR	2.917.145	3.037.234	0	0	102	119.987	0

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Обврзници издадени или гарантирани од Народна Банка на Република Северна Македонија								
Обврзници издадени или гарантирани од домашни банки	19.985.290	20.789.143	0	803.853	0	0	0	0
MKBLBA200011 - UNIPO 22.1.2024 0:0:0 - EUR	19.985.290	20.789.143	0	803.853	0	0	0	0
Обврзници издадени од домашни акционерски друштва, освен банки								
Обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки	32.334.958	32.843.953	709.865	0	-1.050.951	850.081	0	0
US912810TF57 - T 2 3/8 02/15/42 15.2.2042 0:0:0 - USD	13.966.782	13.854.466	36.312	0	-552.815	404.187	0	0
US91282CEN74 - T 2 3/4 04/30/27 30.4.2027 0:0:0 - USD	8.612.317	8.609.643	118.804	0	-318.205	196.727	0	0
US91282CEP23 - T 2 7/8 05/15/32 15.5.2032 0:0:0 - USD	4.961.880	4.921.571	119	0	-179.578	139.149	0	0
X52181689659 - REPHUN 1 3/4 06/05/35 5.6.2035 0:0:0 - EUR	4.793.978	5.458.273	554.629	0	-353	110.018	0	0
Обврзници и други должнички хартии од вредност издадени од странски единици на локална самоуправа								
Обврзници и други должнички хартии од вредност издадени од странски компании и банки	6.395.912	6.915.399	274.880	0	-20.915	265.522	0	0
X52547936984 - RBIAV 5 3/4 01/27/28 27.1.2028 0:0:0 - EUR	6.395.912	6.915.399	274.880	0	-20.915	265.522	0	0
Трезорски записи издадени од Владата на Република Северна Македонија								
Благајнички записи издадени од Народна Банка на Република Северна Македонија								
Сертификати за депозит и комерцијални записи издадени или гарантирани од домашни банки								
Хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од домашни банки								
Комерцијални записи издадени од домашни акционерски друштва, освен банки								
Удели во домашни отворени инвестициони фондови	155.329	156.738	0	1.409	0	0	0	0
911000000097 - ГЕНЕРАЛИ КЕШ ДЕПОЗИТ - УДЕЛИ ВО	65.134	65.727	0	593	0	0	0	0
9120000000165 - КБ ПУБЛИКУМ ПАРИЧЕН - УДЕЛИ ВО	90.195	91.011	0	816	0	0	0	0
Други ненаведени домашни хартии од вредност								
Трезорски записи издадени од странски влади	8.334.371	8.319.662	2.047	0	-20.355	3.600	0	0
US912797GD36 - B 01/18/24 18.1.2024 0:0:0 - USD	4.171.431	4.164.091	1.049	0	-10.188	1.799	0	0
US912797GE19 - B 02/01/24 1.2.2024 0:0:0 - USD	4.162.940	4.155.572	998	0	-10.167	1.801	0	0
Благајнички записи издадени странски централни банки								
Комерцијални записи издадени од странски компании и банки								

САВА ПЕНЗИЈА ПЛУС

Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Удели во странски отворени инвестициони фондови	284.197.358	318.317.948	0	34.120.591	0	0	0
DE0002635307 - ISHARES STOXX EUROPE 600 UCITS ETF (DE) - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	21.577.290	24.061.954	0	2.484.664	0	0	0
IE00840B8R38 - ISHARES S&P500 CONSUMER STAPLES SECTOR UCITS ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	4.077.660	4.055.082	0	-22.579	0	0	0
US00214Q7088 - ARK FINTECH INNOVATION ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	3.167.454	5.909.254	0	2.741.799	0	0	0
US26924G4091 - ETFMG PRIME MOBILE PAYMENTS - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	4.889.109	5.578.828	0	689.719	0	0	0
US3160925018 - FIDELITY FINANCIALS ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	15.987.822	17.269.930	0	1.282.108	0	0	0
US37954Y3927 - GLOBAL X VIDEO GAMES& ESPORT - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	4.165.105	4.324.965	0	159.860	0	0	0
US37954Y6243 - GLOBAL X AUTONOMOUS&ELEC-ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	4.190.514	5.022.160	0	831.646	0	0	0
US46138E6510 - INVESCO GLOBAL WATER ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	4.150.663	4.850.797	0	700.134	0	0	0
US4642865251 - ISHARES MSCI GLOBAL MIN VOL FACTOR - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	34.162.426	34.814.634	0	652.208	0	0	0
US4642872422 - ISHARES IBOXX INVESTMENT GRADE CORPORATE BOND ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	19.028.049	19.362.029	0	333.979	0	0	0
US4642872919 - ISHARES GLOBAL TECH. ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	9.987.133	14.095.921	0	4.108.788	0	0	0
US4642875235 - ISHARES SEMICONDUCTOR ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	160.498	256.487	0	95.989	0	0	0
US4642882249 - ISHARES GLOBAL CLEAN ENERGY - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	5.318.847	4.201.636	0	-1.117.211	0	0	0
US4642888105 - ISHARES U.S. MEDICAL DEVICES - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	6.192.077	6.388.480	0	196.404	0	0	0
US46435U1354 - ISHARES CYBERSECURITY & TECH - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	12.669.247	16.825.518	0	4.156.271	0	0	0
US78468R6484 - SPDR S&P KENSHO NEW ECONOMIE - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	7.423.229	8.459.516	0	1.036.287	0	0	0
US81369Y2090 - HEALTH CARE SELECT SECTOR SPDR FUND - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	16.582.654	16.887.228	0	304.574	0	0	0
US81369Y8527 - COMM SERV SELECT SECTOR SPDR - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	373.517	545.892	0	172.375	0	0	0
US81369Y8865 - UTILITIES SELECT SECTOR SPDR - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	6.248.630	5.639.065	0	-609.565	0	0	0
US92189F1066 - VANECK GOLD MINERS ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	12.245.554	12.805.110	0	559.556	0	0	0
US9220428661 - VANGUARD FTSE PACIFIC ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	24.775.398	26.769.329	0	1.993.931	0	0	0
US9229083632 - VANGUARD S&P 500 ETF - УДЕЛИ ВО ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ	66.824.480	80.194.134	0	13.369.653	0	0	0
Други ненаведени хартии од вредност издадени од странски влади и компании							
ВКУПНО НЕРЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ И ЗАГУБИ	1.569.246.558	1.674.786.370	678.771	76.332.239	-1.079.266	29.608.068	0

Приходите/расходите за инструментите кои не се прикажани во Извештајот за нерелизирани добивки и загуби заради нивното доспевање или продажба во извештајниот период изнесуваат:

Датум на последна проценка	ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТ	Трошок за набавка (во денари)	Објективна вредност	Ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба	Не реализирана добивка или загуба	Нето курсни разлики	Амортизација на дисконтот (премијата) на инструментите кои доспеваат на фиксен датум	Загуба поради оштетување
	MKMINF200DC4 - RMDEN12 31.05.2023 - EUR			-2.623,32	0,00	-0,48	9.803,44	0,00

Забелешка: Вкупната разлика помеѓу објективната (фер) вредност и трошокот на набавка е еднаква вкупно нерелизирани добивки (загуби) од вложување во хартии од вредност зголемени за ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба, нето курсните разлики, амортизацијата на дисконтот (премијата) на средствата кои доспеваат на фиксен датум и загубата поради оштетување, зависно од видот на средството.

* Во позицијата амортизација на дисконтот е додадена пресметаната купонска камата на обврзниците со фиксен датум на доспевање.